СОВЕТ ДЕМОКРАТИЯСИНИНГ ЗЎР ТАНТАНАСИ

БУТУН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 59 (2092). | 21 март, чоршанба, 1962 йил. | Баҳоси 2 тийин.

КОММУНИСТЛАР БИЛАН ПАРТИЯСИЗЛАР БЛОКИНИНГ АЖОЙИБ ҒАЛАБАСИ

Бугун газеталарда СССР Олий Советига сайлов ўтказувчи Марказий сайлов комиссиясининг ахбороти ва Олий Советига сайланган депутатларнинг рўйхати эълон қилинмоқда. Ахборотда айтилишича, СССР Олий Советига депутатлар сайлашда 139.957.809 сайловчи ёки барча сайловчиларнинг 99,95 проценти қатнашган. Иттифоқ Советига сайлов ўтказишда қатнашган сайловчиларнинг 99,47 проценти, Миллатлар Советига сайлов ўтказишда қатнашган сайловчиларнинг 99,60 проценти коммунистлар ва партиясизлар блоки томонидан СССР Олий Совети депутатлигига кўрсатилган кандидатлар учун овоз бердилар.

Коммунистлар билан партиясизларнинг мустаҳкам ва енгилмас блоки ғалаба қилди! Коммунистик партиямиз тарихий XXII съезди белгилаб берган ленинча йўл ғалаба қозонди! Олий типдаги социалистик демократия, унинг ёрқин ифодаси — умумхалқ социалистик давлатининг ҳаётий кучи, буюк афзалликлари яна бир марта исботланди.

СССР Олий Советига бўлиб ўтган сайлов якунлари шуни кўрсатдики, сайлов меҳнаткашларнинг юксак сиёсий активлиги ва уюшқоқлиги вазиятида ўтди. Ҳамма ерда сайлов куни умумхалқ байрами сифатида совет халқининг Коммунистик партия ва Совет ҳукумати теварагига маҳкам жипслашганлигини, партия, ҳукумат ва халқ бирлигининг ёрқин намойишига айланди. Сайлов якунлари меҳнаткашларнинг улуғ раҳнамоййимиз доно Коммунистик партияга, унинг ўртоқ Н. С. Хрушчев бошчилигидаги ленинчи Марказий Комитетига ниҳоясиз меҳр-муҳаббат ва садоқат намунасини намойиш қилди, халқимизнинг буюк маънавий-сиёсий бирлиги, қардошларча дўстлиги, ватанпарварлигининг қудратини, енгилмас кучини кўрсатди. Коммунизм қураётган ижодкор, талантли, қаҳрамон халқимиз коммунистлар билан партиясизлар блокининг номзодлари учун овоз берар эканлар, КПСС тарихий XXII съезди қарорларини, коммунизм қуриш Программасини амалга ошириш учун ўз қобилиятларини, билимларини, бутун кучларини сарфлашга ҳамиша тайёр эканликларини яна бир бор исботладилар.

Партия билан халқ қон-қардош ва жондошдир. Партия халқ учун яшайди, халққа хизмат қилишни, меҳнаткашлар фаровонлиги, келажаги ҳақида ғамхўрлик қилишни ўз фаолиятининг олий қонуни деб билади. Шунинг учун ҳам меҳнаткаш халқ Коммунистик партияни беҳад севади ва ўз тақдирини унга ишониб топшириб қўйган. Шунинг учун ҳам илгариги ҳамма сайловлардаги каби бу сайловларда ҳам халқ ўз жонажон партияси учун, унинг доно сиёсати учун, коммунизм улуғ ишининг тантанаси учун якдил бўлиб овоз берди.

Коммунистлар билан партиясизлар блокининг номзодлари — халқ номзодларидир, меҳнаткашларнинг фарзандларидир. Улар халқ ишига, партия ишига, эзгу орзумиз — коммунизм ишига содиқ бўлган кишилардир. Халқ ўзининг энг ишчан, илғор, садоқатли, жонкуяр, ташкилотчи, содиқ фарзандларини Олий Совет депутатлигига сайлади. Улар мамлакатимиз олий органи — парламентимизда миллионлар иродасини ифодалайдилар, давлат ишларини бошқарадилар.

Улуғ Советлар Ватанида сайловга қатнашган кишилар проценти шу қадар каттаки, дунёдаги бирорта капиталистик мамлакатда сайловда қатнашувчилар проценти шунчалик катта бўлмайди. Бунинг сабаби ўзидан аён. Чунки меҳнаткаш халқ ҳокимият органларига ўзининг энг яхши намоёндаларини сайлайди.

Буржуазия мамлакатларида аҳвол бутунлай бошқача. «Озод дунё» деб кўкларга кўтариб мақталган Америка Қўшма Штатларини олиб кўрайлик. АҚШ конгрессидагиларнинг катта кўпчилиги монополистик капиталнинг малайларидир. Йирик монополия эгалари ана шу чирик, сотқин парламентдан ўз манфаатлари йўлида фойдаланадилар.

Совет демократияси тантана қилаётган, ривожланаётган Советлар диёрида меҳнаткаш халқ мамлакатнинг ҳақиқий хўжайинидир. Мамлакатимиз олий органига сайланган депутатларнинг состави ҳам буни яққол кўрсатиб турибди. Совет парламентига областимиздан депутатликка сайланганлар орасида партия ва ҳукумат раҳбарлари билан бирга уч марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳамроқул Турсунқулов, металлург Елена Сичева, машҳур механизатор Турсуной Охунова, уста маккажўхорикор Любовь Ли, мирзачўллик қўриқ очувчи скрейперчи Маркс Тошпўлатов, моҳир йигирувчи Фаина Шеронова ва бошқалар бор. Мана, халқимизнинг олий органга сайлаган вакиллари! Булар чинакам халқ номзодлари, меҳнат аҳлининг фарзандларидир.

Давлатимиз олий органига депутат бўлиш — буюк ва фахрли ишдир. Чунки Олий Совет депутати — халқ хизматкори. У халқ иродасини давлатимиз олий органи орқали амалга оширади, мамлакатимиз учун, халқимиз учун зарур бўлган муҳим ҳаётий масалаларни ҳал қилади. Саноат ва қишлоқ хўжалигимизни янада ривожлантириш, халқ моддий ва маданий фаровонлигини ошириш, мамлакатимиз ички ва ташқи сиёсатига доир барча масалалар совет парламентида халқ вакиллари томонидан ҳал этилади.

СССР Олий Советига сайлов ажойиб кунларда бўлиб ўтди. КПСС XXII съезди қарорларини амалга ошириш шиори остида ўтган партиямиз Марказий Комитетининг март Пленуми мамлакатимизда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари мўл-кўлчилигини вужудга келтириш, халқимизга тобора кўп гўшт, ёғ, сут, дон, пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етказиб беришнинг конкрет амалий йўлларини белгилади. Республикамиз, шу жумладан областимиз шаҳар ва қишлоқларида бўлиб ўтган сайловлар партиямиз белгилаб берган ана шу улуғвор режаларни амалга ошириш, коммунизм улуғ ишининг тантанаси учун кураш шиори остида ўтди.

Баҳорнинг бир куни йилга татийди. Ҳа, долзарб кунлар бошланди. Ишни ҳозирдан пишиқ қилган деҳқон кузда мўл ҳосил кўтаради. Бу — ҳақиқат. Партиямиз Марказий Комитетининг март Пленуми буни алоҳида таъкидлаб кўрсатди. СССР Олий Советига бўлиб ўтган сайловларда юксак онглилик, жипслик, ватанпарварлик намуналарини кўрсатган областимиз меҳнаткашлари кўклам экиш кампаниясига зўр уюшқоқлик билан киришадилар, бу йил Ватанга беш юз минг тонна «оқ олтин» етказиб бериш юзасидан зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини шараф билан бажарадилар.

СССР Олий Советига сайловларда юксак коммунистик онглилик, бирлик, жипслик, қардошларча дўстлик, партия ва ҳукуматга чексиз садоқат намуналарини кўрсатган ижодкор халқимиз КПСС XXII съезди ва партиямиз Марказий Комитети март Пленуми қарорларини муваффақият билан амалга оширадилар.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ МИЛЛАТЛАР СОВЕТИГА САЙЛОВ ЎТКАЗУВЧИ ЎЗБЕКИСТОН ССР САЙЛОВ КОМИССИЯСИНИНГ МАЖЛИСИ

20 мартда СССР Олий Советининг Миллатлар Советига сайлов ўтказувчи Ўзбекистон ССР сайлов комиссиясининг мажлиси бўлди. Мажлис комиссия раиси С. Н. Нуритдинов раислигида ўтди.

Мажлисда сайлов комиссиясининг секретари И. П. Бурмистров 18 мартда СССР Олий Советининг Миллатлар Советига ўтказилган сайлов натижалари тўғрисида округ сайлов комиссиялари юборган маълумотларни эълон қилди. Ўзбекистоннинг барча шаҳар ва қишлоқларида сайловлар конституцион низомларга тамомила мувофиқ суратда, сайловчиларнинг активлиги ғоят ўсган бир вазиятда ўтди.

Сайлов комиссияси коммунистлар билан партиясизлар блокининг вакиллари Ўзбекистон ССРдан СССР Олий Советининг Миллатлар Совети депутатлари қилиб якдиллик билан сайланганликларини мамнуният билан қайд қилди. Коммунистлар билан партиясизлар блоки вакилларининг номзодлари овозга қўйиш учун меҳнаткашлар коллективлари томонидан кўрсатилган эди. Овоз бериш натижалари Ўзбекистон меҳнаткашларининг Коммунистик партияга чексиз садоқатини, уларнинг КПСС XXII съезди тарихий қарорларини шараф билан амалга оширишга, коммунистик жамият қурилишига муносиб ҳисса қўшишга қатъий бел боғлаганликларини ёрқин акс эттирди. (ЎзТАГ).

СССР ОЛИЙ СОВЕТИГА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИДАН САЙЛАНГАН ДЕПУТАТЛАР

ИТТИФОҚ СОВЕТИГА

Абдураззоқов Малик Абдураззоқович, Ўзбекистон КП Тошкент область комитетининг биринчи секретари. Калинин округи.

Охунова Турсуной, Чиноз районидаги Киров номли колхоз трактор-далачилик бригадасининг бошлиғи. Чиноз округи.

Кошелев Евгений Александрович, Тошкент машинасозлик заводи мотористлар бригадасининг бошлиғи. Тошкент-Октябрь округи.

Муртазоев Қаюм, Ўзбекистон КП Тошкент шаҳар комитетининг биринчи секретари. Тошкент-Киров округи.

Рашидов Шароф Рашидович, Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг биринчи секретари, КПСС Марказий Комитети Президиуми аъзолигига кандидат. Тошкент-Ленин округи.

Сичева Елена Павловна, В. И. Ленин номли Олтинтопкан қўрғошин-рух комбинатининг старший фильтрчиси. Олмалиқ округи.

Тошпўлатов Маркс Иззатович, «Янгиерводстрой» трестининг тракторчи-скрейперчиси. Фарҳод округи.

Титов Фёдор Егорович, Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг иккинчи секретари. Чирчиқ округи.

МИЛЛАТЛАР СОВЕТИГА

Эргашев Хидирали, меҳнаткашлар депутатлари Тошкент область Совети ижроия комитетининг раиси. Янгиер округи.

Ли Любовь, Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел» колхозининг аъзоси. Оҳангарон округи.

Патоличев Николай Семёнович, СССР Ташқи савдо министри. Тошкент-Киров округи.

Турсунқулов Ҳамроқул, Янгийўл районидаги Хрущчев номли колхоз раиси. Калинин округи.

Шелепин Александр Николаевич, КПСС Марказий Комитетининг секретари. Тошкент-Октябрь округи.

Шеронова Фаина Аксентьевна, Тошкент тўқимачилик комбинатининг йигирувчиси. Тошкент-Ленин округи.

1962 йил 18 мартда ўтказилган сайлов якунлари тўғрисида СССР Олий Советига сайлов ўтказувчи Марказий сайлов комиссиясининг

АХБОРОТИ

Марказий сайлов комиссияси илгари хабар қилганидек, 18 мартда СССР Олий Советига сайловлар совет халқининг сиёсий активлиги ғоят ўсган бир вазиятда ўтди. Сайлов якунлари совет жамиятининг юксак маънавий-сиёсий бирлигини, социалистик демократиянинг тантанасини яна бир марта намойиш қилди.

Марказий сайлов комиссияси 1962 йил 18 мартда СССР Олий Советига ўтказилган сайловларнинг узил-кесил якунларини тўплади. Марказий сайлов комиссияси барча округ сайлов комиссиялари сайловлар тўғрисидаги Низомга тамомила мувофиқ суратда овозларни ҳисоблаб чиққанликларини ва ҳар бир сайлов округи бўйича сайлов натижаларини аниқлаб чиққанликларини тасдиқлади.

Округ сайлов комиссияларининг маълумотларига кўра, бутун СССР бўйича сайловчиларнинг рўйхатларига киритилган сайловчилар сони 140.022.359 кишини ташкил этди. Булардан 139.957.809 киши, ёки 99,95 проценти сайловларда қатнашди.

Иттифоқчи республикалар бўйича сайловчиларнинг умумий сони ва сайловда қатнашган сайловчилар сони қуйидагича:

ИТТИФОҚЧИ РЕСПУБЛИКАЛАР	сайловчиларнинг умумий сони	сайловда қатнашганлар сони	% %
РСФСР	78.725.696	78.683.883	99,95
Украина ССР	29.488.316	29.481.232	99,98
Белоруссия ССР	5.346.550	5.344.434	99,96
Ўзбекистон ССР	4.769.190	4.768.841	99,99
Қозоғистон ССР	6.264.564	6.263.398	99,98
Грузия ССР	2.643.145	2.643.060	99,99
Озарбайжон ССР	2.194.501	2.194.408	99,99
Литва ССР	1.856.727	1.855.301	99,92
Молдавия ССР	1.864.015	1.862.582	99,92
Латвия ССР	1.593.258	1.590.601	99,83
Қирғизистон ССР	1.246.959	1.246.539	99,97
Тожикистон ССР	1.158.487	1.158.436	99,99
Арманистон ССР	1.063.553	1.063.288	99,98
Туркманистон ССР	914.965	914.903	99,99
Эстония ССР	892.433	886.903	99,38

ИТТИФОҚ СОВЕТИГА САЙЛОВ ЯКУНЛАРИ

Иттифоқ Советига сайлов ўтказиш учун 791 сайлов округи ташкил қилинди. Барча сайлов округларида сайлов ўтказилди. Иттифоқ Совети депутатлигига кўрсатилган номзодлар учун 139.210.431 киши овоз берди. Бу эса, овоз беришда қатнашганларнинг 99,47 процентини ташкил этади. 746.563 киши қарши овоз берди. СССР Олий Советига сайлов тўғрисидаги Низомнинг 88-моддасига мувофиқ, 815 сайлов бюллетени бекор деб топилди.

Кўрсатилган номзодларнинг ҳаммаси овозларнинг абсолют кўпчилигини олди ва депутат қилиб сайланди.

Иттифоқчи республикалар бўйича Иттифоқ Советига сайлов якунлари қуйида келтирилади:

ИТТИФОҚЧИ РЕСПУБЛИКАЛАР	Номзодлар учун берилган овозлар сони: Абсолют рақамларда	процент ҳисобида
РСФСР	78.105.309	99,26
Украина ССР	29.413.239	99,77
Белоруссия ССР	5.332.600	99,78
Ўзбекистон ССР	4.754.004	99,69
Қозоғистон ССР	6.229.802	99,46
Грузия ССР	2.640.588	99,91
Озарбайжон ССР	2.189.614	99,78
Литва ССР	1.853.451	99,90
Молдавия ССР	1.859.318	99,82
Латвия ССР	1.585.562	99,68
Қирғизистон ССР	1.239.990	99,47
Тожикистон ССР	1.155.318	99,73
Арманистон ССР	1.061.883	99,87
Туркманистон ССР	910.187	99,48
Эстония ССР	879.566	99,17

МИЛЛАТЛАР СОВЕТИГА САЙЛОВ ЯКУНЛАРИ

Миллатлар Советига сайлов ўтказиш учун 652 сайлов округи, шу жумладан иттифоқчи республикалардан Миллатлар Советига сайлов ўтказувчи 375 сайлов округи, автоном республикалардан — 220, автоном областлардан — 40, миллий округлардан — 10 сайлов округи ташкил қилинди. Барча сайлов округларида сайлов ўтказилди. Миллатлар Совети депутатлигига кўрсатилган номзодлар учун 139.391.455 киши овоз берди. Бу эса, овоз беришда қатнашганларнинг 99,60 процентини ташкил этади. 564.155 киши қарши овоз берди. СССР Олий Советига сайлов тўғрисидаги Низомнинг 88-моддасига мувофиқ, 706 сайлов бюллетени бекор деб топилди.

Кўрсатилган номзодларнинг ҳаммаси овозларнинг абсолют кўпчилигини олди ва депутат қилиб сайланди.

Иттифоқчи республикалар бўйича Миллатлар Советига сайлов якунлари қуйида келтирилади:

ИТТИФОҚЧИ РЕСПУБЛИКАЛАР	Номзодлар учун берилган овозлар сони: Абсолют рақамларда	процент ҳисобида
РСФСР	78.279.687	99,49
Украина ССР	29.419.223	99,79
Белоруссия ССР	5.335.346	99,85
Ўзбекистон ССР	4.752.605	99,66
Қозоғистон ССР	6.227.005	99,42
Грузия ССР	2.641.118	99,93
Озарбайжон ССР	2.189.283	99,78
Литва ССР	1.853.301	99,90
Молдавия ССР	1.860.915	99,83
Латвия ССР	1.587.675	99,80
Қирғизистон ССР	1.238.443	99,36
Тожикистон ССР	1.151.795	99,45
Арманистон ССР	1.061.663	99,85
Туркманистон ССР	911.491	99,62
Эстония ССР	881.905	99,36

Автоном республикаларда, автоном областларда ва миллий округларда мазкур автоном республика, область ва миллий округлардан Миллатлар Советига сайлов ўтказиш бўйича сайловчиларнинг умумий сони 12.057.479 кишини ташкил этди, шу жумладан сайловларда 12.052.744 киши, ёки сайловчиларнинг 99.96 проценти қатнашди. Булардан 11.968.855 киши, ёки сайловчиларнинг 99,30 проценти депутатликка кўрсатилган номзодлар учун овоз берди. 83.848 киши қарши овоз берди. Сайлов тўғрисидаги Низомнинг 88-моддасига мувофиқ, 41 бюллетень бекор деб топилди.

Марказий сайлов комиссияси округ сайлов комиссияларидан олинган материалларни қараб чиқиб, сайлов тўғрисидаги Низомнинг 38-моддасига мувофиқ, барча сайлов округлари бўйича СССР Олий Советига сайланган депутатларни рўйхатга олди.

Жами 1.443 депутат сайланди, шу жумладан Иттифоқ Советига 791 депутат ва Миллатлар Советига 652 депутат сайланди.

Сайланган депутатларнинг ҳаммаси коммунистлар билан партиясизлар халқ блокининг номзодларидир.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИГА САЙЛОВ ЎТКАЗУВЧИ МАРКАЗИЙ САЙЛОВ КОМИССИЯСИ.

1962 йил 20 март.

ЖАНГОВАР ИШГА, ЎРТОҚЛАР

КПСС Марказий Комитети март Пленумининг қарорларини ҳаётга қандай қилиб тез ва кўнгилдагидек жорий қилиш керак? Мирзачўл зонасидаги Гулистон, Сирдарё ва Комсомол районлари қишлоқ хўжалик илғорларининг яқинда бўлиб ўтган кенгашида ана шу масала муҳокама қилинди. Пахтакорлар партия ва ҳукуматимизнинг қарорларини якдиллик билан маъқулладилар, ҳали фойдаланилмаётган ички резервларни очиб кўрсатдилар, колхоз ва совхоз ишлаб чиқаришини юксалтиришнинг йўлларини аниқладилар, пахта, маккажўхори ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилдорлигини оширишнинг янги марраларини белгиладилар.

— Кейинги 3 йил ичида, — деди Комсомол район партия комитетининг секретари ўртоқ Ҳ. Жалилов, — янги ерларни ўзлаштириш ҳисобига пахтанинг ялпи ҳосили кўпайди, аммо ҳосилдорлик камайиб кетди. Районда 175 та бригада бор. Шулардан 16 та бригада гектар бошига 10 центнергача, 30 та бригада эса 15 центнергача ҳосил етиштирди. Бу мутлақо қониқарсиз кўрсаткичдир.

Ўртоқ Жалилов йўл қўйилган камчиликларнинг сабабларини шарҳлар экан, кўпчилик хўжаликларда чигитнинг ола униб чиққанлигини, тўла гектарлик учун кўнгилдагидек кураш олиб борилмаганлигини таъкидлаб ўтди.

Бу йил колхоз ва совхозлар пахтадан мўл ҳосил етиштиришга ва давлатга 37,8 минг тонна юқори сифатли «оқ олтин» сотишга қарор қилдилар. Бу мақсадда катта ишлар амалга оширилди. Чигит экилиши лозим бўлган майдонларнинг ҳаммаси шудгор қилинди, ирригация шохобчаларининг ҳаммаси тартибга солинди, маҳаллий ўғит тайёрлаш ишлари кенг кўламда амалга оширяпти. Шу билан бир вақтда қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари чигит экиш кампаниясига зўр тараддуд кўрмоқдалар. 12 минг гектар ерда етарли миқдорда нам тўпланди, бу майдонларнинг деярли ярми чигит экишга тахт қилиб қўйилди. Колхозларда чигит 60х50, 60х45 сантиметрли схемаларда квадрат-уялаб экилади. Бунинг учун квадрат-уялаб чигит экувчи кадрлар махсус курсларда ўқитилди. Яқин кунлар ичида тракторлар ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналарининг ремонти тўла тугалланади.

Қиш ойларида райондаги чорва молларига ем-хашак етишмади. Чорва моллари яхши семирмади ва сут соғишнинг миқдори пасайиб кетди. Энди йўл қўйилган бундай камчиликлар назар-эътиборга олинаяпти. Асосий эътибор маккажўхоридан мўл ҳосил етиштиришга қаратилмоқда. 20 та махсус маккажўхорикорлик бригадалари ташкил этилди.

— КПСС Марказий Комитети март Пленумининг қарорлари бизнинг районимиз пахтакорларини ғоят руҳлантириб юборди, — деди кенгашда сўзга чиққан Гулистон район партия комитетининг секретари ўртоқ С. Акрамов, — қишлоқ хўжалигига раҳбарликни яхшилаш борасида партиямиз томонидан белгиланган тадбирлар халқни ғоят қизиқтирмоқда. Қишлоқ меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитетининг Мурожаатига жавобан она-Ватанга 32 минг тоннадан кўпроқ пахта етказиб беришга қатъий аҳд қилдилар.

Юқори ҳосил етиштиришнинг конкрет планлари ишлаб чиқилди. Районда деҳқончиликнинг ўт-далали системасини қайтадан кўриб чиқишга алоҳида эътибор берилаяпти. Бу йил экин майдонларининг структураси беқиёс даражада ўзгартирилади. Бедапоялларнинг кўпчилик қисми қисқартирилди. Бедапоялардан бўшаган ерларга маккажўхори, дуккакли дон экинлари ва бошқа озуқабоп экинлар экилади.

Колхозларда кадрларни танлаш ва жойлаштириш соҳасида ҳам каттагина ишлар амалга оширилди. Олий маълумотли 9 киши қишлоқ хўжалик артелларига раҳбарлик қилмоқда. 126 бригадирнинг деярлик ярми Валентин Тюпко бригадаси қошида очилган илғор тажриба мактабида таълим олиб қайтди, 24 тажрибали механизатор бригадаларга бошлиқ қилиб тайинланди. Чигит экиладиган ҳамма майдонлар планировка қилинаяпти, бороналанаяпти ва чизелланаяпти.

— Ўтган йили районимизнинг колхоз ва совхозлари давлатдан 3,5 минг тонна пахта қарздор бўлиб қолдилар,— дейди Сирдарё район партия комитетининг секретари ўртоқ У. Хўжаев, — кўпчилик майдонларда чигит ола униб чиқди ва ғўза кўнгилдагидек парвариш қилинмади. Бу йил бундай камчиликларга сира йўл қўймаймиз. Ҳар гектар ерда камида 95—100 минг тупдан кўчат сақлаб қолишга ва гектар бошига 25,2 центнердан ҳосил етиштиришга бутун куч ва ғайратимизни сафарбар этамиз. Район бўйича 8 та бригада гектар бошига 40 центнердан, 80 та бригада эса 35 центнердан пахта ҳосили етиштириш учун курашмоқда.

Бу йил пахтачиликдаги қўл кучи билан бажариладиган оғир ишлар қудратли машиналар зиммасига юкланади. Квадрат-уялаб чигит экишни муваффақиятли ўтказиш учун 1572 киши махсус курсларда ўқитилди. Район бўйича бу йил 20 минг гектар майдондаги ғўзаларга фақат икки томонлама ишлов берилади. Етиштирилган ҳосилнинг кўпчилик қисми машиналар билан териб олинади.

КПСС Марказий Комитетининг Мурожаатига жавобан районимиз чорвадорлари 1595 тонна гўшт ва 5482 тонна сут етиштиришга сўз бердилар. Бу вазифанинг уддасидан чиқиш учун 32 минг тонна озуқа единицаси тайёрлаш керак. Маккажўхорикорларимиз экин майдонларини кенгайтириш ва ҳар гектар ердан ўрта ҳисобда 500 центнердан силосбоп кўкпоя ҳосили ва 35-40 центнердан маккажўхори дони етиштиришга қарор қилишди. Ҳозир далаларда маккажўхори экиш кун сайин қизғин тус олдирилмоқда. Дала ишлари қаттиқ контроль остига олинган.

Кенгашда республикада хизмат кўрсатган механизатор, «Малик» совхози трактор-далачилик бригадасининг бошлиғи ўртоқ Жавод Кўчиев ўзининг илғор тажрибасини сўзлаб берди. Бу йил у бошлиқ бригада аъзолари 200 гектар ернинг ҳар гектаридан камида 38 центнердан пахта етиштиришга, ҳосилнинг 95 процентини машиналар билан териб олишга аҳд қилишган. Бригадада ҳозирга қадар катта ишлар амалга оширилди. Ҳар гектар ерга 500 килограммдан суперфосфат ва 10-15 тоннадан чиритилган гўнг солинди. Гектарларнинг тўлиқ бўлишига алоҳида эътибор берилаяпти. Карталар кафтдек қилиб текисланди, уларнинг четлари ва бурчаклари ҳайдаб қўйилди. Бригадада қиши билан тўпланган намни сақлаб қолиш учун ҳамма чоралар кўрилди. Ҳозир 3 экиш агрегатининг экипажи мавсумга тахт бўлиб турибди. Тупроқ етилиши биланоқ бригада аъзолари чигит экишни бошлаб юборадилар.

Кенгашда Комсомол районидаги «Красний Восток» колхозининг раиси ўртоқ А. Носиров қишлоқ хўжалик артели аъзоларининг номидан гектаридан 30 центнерлик «оқ олтин» хирмонини кўтариш учун қизғин курашажакларини билдирди. Бундай юқори ҳосил етиштириш учун барча резервлар мавжуд.

Кенгашда «Социализм» совхозининг агрономи Бараев, область ипакчилик бошқармасининг бошлиғи Алимов ва бошқа ўртоқлар ҳам сўзга чиқдилар.

Кенгаш қатнашчилари зиммаларига оширилган социалистик мажбуриятлар олдилар ва барча қишлоқ хўжалик меҳнаткашларини КПСС Марказий Комитети март Пленумининг қарорларини ҳаётга тезроқ ва яхшироқ татбиқ қилиш учун ўзаро мусобақани қизитиб юборишга, мамлакатда коммунизм қурилиши ишига муносиб ҳисса қўшишга чақирдилар.

Кенгаш ишида область партия комитетининг секретари ўртоқ С. М. Веселов қатнашди. Область партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ М. А. Абдураззоқов кенгашда катта нутқ сўзлади.

Н. РИХСИЕВ,
Б. ХАЛИЛОВ,
В. ЯСТРЕБКОВ.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ МАРТ ПЛЕНУМИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ!

ОЛДИНГДАН ОҚҚАН СУВНИНГ ҚАДРИ ЙЎҚ

ЮҚОРИ ЧИРЧИҚДА МАШЪАЛЛАР ТАЖРИБАСИ КЕНГ ЁЙИЛМАЁТИР

...«Тошкент областининг «Политотдел» колхозидаги Люба Ли бригадасининг намунали ишини олиб кўринг. У маккажўхорининг ҳар бир гектаридан қарийб 2.000 центнердан силосбоп ҳосил олмоқда. Аммо, худди мана шундай суғориладиган ерларда бошқа баъзи колхозлар маккажўхорининг ҳар гектаридан атиги 150 центнердан ҳосил олишяпти. Мана энди гектаридан олинаётган 2.000 центнер билан 150 центнерни ўзларингиз таққослаб кўринг!»

Н. С. ХРУШЧЕВ.

Момиш Тожибоев билан район комсомол комитети секретарининг суҳбати давом этарди.

— Мен Ленин номли колхоздан келдим. Колхоз правлениеси мени ўқишга юборди. Свердлов номли колхозда ташкил этилган илғор маккажўхорикорлар мактабини битириб келганимга анча кун бўлди. Аммо ҳозиргача қиладиган ишимнинг тайини йўқ. Колхоз раҳбарларига учрашиб ер ажратиб беришларини илтимос қилдим. Гапимга қулоқ солишмаяпти...

— Ер ажратиб берилганку, — дейди ўртоқ Абдураҳимов аллақандай рўйхатни кўздан кечирар экан, — бригадангизга 90 гектар ер ажратиб берилган. 15 киши ишлаши керак.

— Бунисидан хабарим йўқ.

Секретарь яқин кунда колхозга боражагини айтиб Момиш Тожибоев билан хайрлашди. Шундан сўнг колхозга бордими-йўқми, — буниси бизга номаълум. Ҳар ҳолда биз орадан қарийб бир ой вақт ўтгач шу колхозда бўлганимизда аҳвол ўзгармаганини кўрдик. Фикримизнинг исботи учун колхоз партия бюросининг секретари Н. Тожиев билан агроном Ш. Шукуров ўртоқлар ўртасида бўлган гапни айнан келтирамиз.

— Маккажўхори бригадирининг фамилияси ким эди? — сўради ўртоқ Тожиев.

— Серикбой Қоратоев, — жавоб берди агроном.

— Туш кўраяпсизми? Тожибоевку!

— У кишини звенога бошчилик қилади деб келишди-ку.

Секретарь, нега мен боғдан гапирсам сиз тоғдан келасиз, дегандек қилиб агрономга ҳўмрайиб қаради.

Колхоз раиси ўртоқ И. Талаббоев масалани бошқача тушунтирди.

— Район раҳбарларидан ҳам сўрашингиз мумкин. Биз Момиш Тожибоевни бригадирликка тайинлаганмиз. Уни район партия комитети ҳам тасдиқлаган. Ҳозир бригада аъзолари экишга шай бўлиб турншибди...

Хуллас, ҳақиқий аҳволни билиб бўлмади. Момиш Тожибоевни учратганимиздан сўнг масала равшан бўлди.

— Раҳбарларимизга, — дейди у, — бир неча бор учрашдим. Ҳар гал ўйлаб кўрамиз, деган жавобни олаяпман. Бригадага 90 гектар ер ажратиб беришни ваъда қилишган эд . Ҳақиқатда эса 30 гектар ер ажратиб беришди.

Кеча раисимиз экишни бошлайверинглар, деди. Ҳайронман, қандай қилиб экишга киришамиз? Еримиз тахт эмас. Уғит чиқаришга машина талаб қилган эдик, кейинроқ дейишди. Селялкамиз йўқ, уни Оққўрғон районидаги «Озод» колхозидан келтиришимиз керак экан. Ҳар гектаридан 1000 центнердан кўкпоя оламиз, деб йил бошида ваъда берган эдик. Тенгдошларимиз олдида жуда уятда қоладиган бўлдик. Ҳамма улкан хирмон кўтарганда бизлар ер чизиб ўтирамиз шекилли...

Бригадирнинг юрак сўзларини эшитаяпсизми, ўртоқ Тожиев ва ўртоқ Талаббоев. Қанчалик ўринли, ҳақли эътирозлар! У ваъдам қуруқ сўз бўлиб қолмасин, деб жон куйдираяпти. Сизларчи? Бригадирнинг ғайрат-шижоатини, ташаббусини қўллаб-қувватламаяпсизлар, унинг ҳақли эътирозларига қулоқ солмаяпсизлар. Бунинг ўрнига кўзбўямачилик қиляпсизлар.

Районда ҳар бир сoғин сигирдан 4500—5000 килограмм ва ҳатто ундан ошириб сут соғиб олаётган миришкорлар борлиги ҳаммага маълум. Лекин бу колхозда ўтган йили соғин сигирларнинг ҳар биридан бор-йўғи 822 литр сут соғиб олинди. Бунга асосий сабаб — маккажўхорига чап кўз билан қаралганидадир. Колхозда 1154 гектар суғориладиган ер бор. Ўтган йили ана шу ернинг фақат 71 гектарига маккажўхори экилди. Бунинг устига экин ўз ҳолига ташлаб қўйилди. Натижада ундан олинган ҳосил кам бўлиб, таннархи қимматга тушди. 1960 йилда бир центнер силоснинг таннархи 11 тийинни ташкил этган эди. Ўтган йили эса 18 тийинга тушди.

Бу йил ҳам 167 гектар ерга беда экилгани ҳолда маккажўхори учун қўшимча равишда атиги 19 гектар ер ажратилди.

«III Интернационал» колхозида ўтган йили ҳар сoғин сигирдан 609 литрдан сут соғиб олинди. Бир дона тухумнинг таннархи 27 тийинга тушди. Гўшт тайёрлаш йиллик плани бажарилмади. Қишлоқ хўжалигига яроқли ҳар юз гектар ер ҳисобига 1530 литрдан сут етиштирилди. Бир центнер сутнинг таннархи 23 сўм 41 тийинга тушди. Бунга сабаб нима эди? Маккажўхори ўсимлигига эътибор берилмади. 54 гектар ерга маккажўхори экилди. Бу умумий суғориладиган ернинг ўттиздан бир қисмини ташкил этади. Маккажўхоридан беш баравар кўп ерда беда ўстирилди.

Бир дона тухум 27 тийинга тушган экан — бу ҳам маккажўхорига эътиборсизликдир. Чунки, колхоздаги товуқлар учун дон сотиб олинди. Шу мақсадда ўтган йили 182 центнер, бошқача қилиб айтганда 1440 сўмлик дон сотиб олинди.

Колхозда бу йил ҳам маккажўхори ўз ўрнини топмаяпти. Маккажўхори учун ажратиладиган майдон энди шудгор қилинаётганлиги нимани кўрсатади?

Участка партия ташкилотининг секретари ўртоқ Қ. Давронов бу шудгорлашнинг ҳам сифатсиз ўтказилаётганлигини кўриб:

— Бу ишинг брак. Қайтатдан шудгор қилишинг керак, — деб кўрсатма берди тракторчи Аҳмад Мухсимовга, — Бригадир қани?

— Билмадим.

Бригадир Ҳ. Абдураҳимовни ўз участкасида кўчат ўтказаётганида учратдик.

— Бу йил неча гектар ерга маккажўхори экмоқчисизлар?

— 90 гектар.

— Ҳар гектар ерга неча тоннадан гўнг ташиб чиқарилди?

— Бу масалада ҳам ишимиз чатоқ. Машина ёки арава беришларини сўраб, колхозимиз раҳбарларига ҳар куни мурожаат қиляпман, нуқул галга солишади.

Райондаги «Ленинизм» колхозида ўтган йили гектаридан бор-йўғи 158 центнердан кўкпоя олинган эди. «Политотдел» ва Свердлов номли колхозларнинг Любовь Ли, Александра Ни ўртоқлар бошлиқ бригадаларида ҳар гектар маккажўхоридан олинган ҳосил 1967-2030 центнерни ташкил этди.

1967 ва 2030 центнер қаёқда-ю 158 центнер қаёқда! «Ленинизм» колхозида ҳам маккажўхорига нисбатан тўғри муносабатда бўлинганида кутилганидан кўпроқ ҳосил кўтариш мумкин эди.

1961 йили колхозда 242 гектар ерга беда экилган эди. Бу йил эса беда учун яна қўшимча равишда 62 гектар ер ажратилди. Ахир, беда экиладиган майдонларни камайтириш ҳисобига маккажўхори майдони кенгайтирилса, ёмон бўлмас эди-ку!

Райондаги «Ленинобод», «Коммунизм», «Гулистон» ва бошқа колхозларда ҳам маккажўхорига ёмон муносабатда бўлинаётир.

Район раҳбарлари билан суҳбатлашиб қолсангиз, улар кўпроқ маккажўхоричиликни яхши йўлга қўйиш учун у иш қилинди, бу иш қилинди, дейишади. Тўғри, район партия комитети бу соҳада бир қатор тадбирларни амалга оширди. Маккажўхорикор бригада бошлиқларининг состави қайта кўриб чиқилди. Чунончи, «Политотдел» ва Свердлов номли колхозларда маккажўхорикорларнинг семинари ташкил этилди. Маккажўхоричиликда кам тажрибаси бўлган бригада бошлиқлари Любовь Ли ва Александра Ни сингари машҳур маккажўхорикорларнинг тажрибаси билан танишиб, улардан кўп нарса ўрганишди.

Лекин ҳамма гап шундаки, район партия комитети ўзи бошлаган бу яхши ташаббусни охиригача давом эттирмади. Маккажўхорикор бригадалар учун ер ажратиб берилганми-йўқми, қайси бригада қайси схемада экади, экипаж аъзоларининг экишга тайёргарлиги қандай боряпти, колхоз раҳбарларининг бу экинга муносабати ўзгарганми-йўқми — бу сингари масалалар эътибордан четда қолиб кетаяпти. Афтидан район партия комитетидагилар ана шу масалалар билан бевосита шуғулланиш ўрнига кўпроқ маълумотлар тўплаш, айрим илғор хўжалик ва машъал бригадаларнинг номини тилга олиш, маякнинг панасига ўтиб олиб, камчиликларни хаспўшлаш билан кифояланишаяпти.

Районда ўтган йили ҳар гектар маккажўхоридан олинган ҳосил КПСС МК март Пленуми қўйган даражага етмайди. Республикада машъал деб ҳисобланган районда маккажўхоридан кам ҳосил олинаётганлигининг боиси илғорлар тажрибасини ёйишга кам эътибор берилаётганлиги эмасмикин?

Машҳур маккажўхорикор Любовь Ли ва Александра Нининг номи бутун мамлакатга машҳур. Уларнинг бой тажрибасини ўрганиш мақсадида жуда узоқ-узоқлардан кишилар келишаяпти. Ҳа, бу маккажўхорикорларнинг тажрибасини ўрганса арзийди. Улар мўл ҳосил етиштириш борасида жуда бой тажриба орттирганлар.

Аммо район раҳбарлари, даставвал райком секретарлари М. В. Ким, А. А. Варасов, М. Қобилов ва райижроком раиси М. Ражабова ўртоқлар қолоқ хўжаликларни илғорлар даражасига кўтаришга, маяклар тажрибасини кенг ёйишга кам аҳамият бериб келмоқдалар. Олдингдан оққан сувнинг қадри йўқ деб шуни айтадиларда!

КПСС Марказий Комитетининг март Пленуми ҳар гектар маккажўхоридан олинадиган ўртача ҳосилни 300-500 центнерга етказишни вазифа қилиб қўйди. Бунга эришиш учун битта-иккита машъал кифоя қилмайди. Асосий эътибор умумий юксалишни таъминлашга, ҳамма хўжаликларни ривожлантиришга қаратилмоғи лозим.

Б. ЭРҚОРОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

МЕҲНАТ ЗАФАРЛАРИМИЗ — ВАТАНГА ТУҲФА

(ХАТЛАРГА ОБЗОР)

<>

Ижодкор халқимиз ҳар бир байрам шодиёнаси ва тантанали кунларни меҳнат туҳфалари билан нишонлашга одатланган. КПСС Марказий Комитетининг тарихий март Пленуми совет кишиларини янги зафарларга руҳлантириб юборди. Редакциямизга келаётган кўплаб хатлар бундан далолат бериб турибди.

— Бутуниттифоқ зарбдор комсомол қурилиши — Оҳангарон цемент заводини бунёд этувчилар шу кунларда айниқса унумли ишлашаяпти, — деб ёзади мухбиримиз ўртоқ **Т. Сойназаров.** — 4-қурилиш бошқармаси 3-участкасининг В. Селихин бошчилигидаги бригадаси бинокорлари қўлга киритаётган ютуқлар диққатга сазовордир. «Кунлик топшириқни 160—170 процент адо этамиз!» — Бригада аъзоларининг бугунги шиори ана шундай.

Шунингдек, оҳангаронлик **Ф. Петров, С. Ҳайитқулов,** янгиерлик **Ж. Салимов,** тошкентлик **Б. Баҳодиров** ва **Ҳ. Ҳайдаров** ўртоқлар ҳам янги-янги бинолар бунёдга келтириб шаҳар ва қишлоқларимизнинг кўрки га-кўрк қўшаётган қўли гул кишилар ҳақида қувониб ёзишган. Уларнинг хабар қилишларича, «Узбекшахтострой»нинг 3-, «Главголодностепстрой»нинг 2-, 159-трестнинг 8- ва 976-қурилиш бошқармаларининг коллективлари айниқса самарали меҳнат қилаётирлар.

Иттифоқимизнинг икки йирик саноат маркази — Москва ва Ленинград шаҳарлари корхоналарининг коллективлари 1962 йил планини муддатидан илгари бажариш учун умумхалқ социалистик мусобақасини янада қизитиб юбориш ҳақида қимматли ватанпарварлик ташаббусини бошлаб бердилар. Областимиз саноатчилари бу ташаббусга якдиллик билан қўшилдилар: заводларда, фабрикаларда, транспорт ташкилотларида ва қурилиш объектларида етти йилликнинг тўртинчи йили топшириғини муддатидан олдин бажариш ҳаракати кенг авж олиб кетди.

— Шу кунларда Пахта станциясига жойлашган темир-бетон заводида бўлган киши қизғин иш устидан чиқади, — деб ёзади ўз хатида ўртоқ **А. Абдураҳмонов.** — Завод коллективи бу йил камида 6500 кубометр ҳажмда турли хил темир-бетон конструкцияларини ишлаб чиқариши керак. Ҳамманинг фикри-зикри бу топшириқни муддатидан илгари бажаришга қаратилган. Шу мақсадда коллектив ўртасида ўзаро социалистик мусобақа янада қизитиб юборилди.

Ўртоқ **Б. Саъдуллаев**нинг хабар қилишича, Янгийўл сут заводининг ишчилари халқимизга сут маҳсулотларини мўл-кўл етказиб беришда жонбозлик кўрсатаётирлар. Заводда тайёрланаётган сут, қаймоқ, сузма, творог, қатиқ ва сариёғ сингари маҳсулотлар аҳолига пешма-пеш жўнатилиб турибди. Ўртоқ **М. Усмонов** хат ёзиб, Бекобод саноат корхоналари коллективлари ўртасида бошланган социалистик мусобақа яхши самаралар бераётганлигини хабар қилган.

Тошкентдаги «Шарқ гули» бадиий каштачилик фабрикасида кўҳонлик тикувчи Татьяна Кардаш издошлари тобора кўпайиб бораяпти. Ўртоқ Н. Исҳоқова бошлиқ комсомол-ёшлар бригадасининг каштачилари етти соатлик ишни олти соат ичида бажаришга эришмоқдалар. Бу ҳақда бизга фабрика механиги ўртоқ **Э. Сулаймонов** ёзиб юборган. Ҳаваскор мухбир **М. Йўлдошева** эса қуйидагиларни ёзади:

— Давид Швец бошлиқ коммунистик меҳнат бригадаси аъзоларининг номини Тошкентдаги 2-пойафзал фабрикасида ҳамма ҳурмат билан тилга олади. Бу пешқадам бригаданинг аъзолари «7 соатлик ишни 6 соатда бажариш учун!» шиори остида меҳнат қилиб, кунлик топшириқни 120—130 процентдан адо этмоқдалар.

Тошкентлик мухбирларимиз **Х. Жалилов, М. Мирзааҳмедов, Ж. Саъдуллаев, О. Юсупова, Т. Нажмий, С. Ёқубов** ўртоқлар 3-нон, «Узремвес», керамика заводлари ва «8 Март», кимё-атторлик, «Ташканцкультпром» фабрикалари ишчилари йиллик планни муддатидан илгари бажариш учун ўз зиммаларига қўшимча мажбурият олиб фидокорона меҳнат қилаётганликлари ҳақида ёзишган.

Редакциямизга коммунистчасига ишлаб, коммунистчасига яшаш учун курашаётган кишилар ҳаёти ҳақида ҳикоя қилувчи хатлар ҳам кўплаб келиб турибди.

Бу хатлардан йиллик топшириқни муддатидан илгари бажариш учун бошланган умумхалқ ҳаракати кенг авж олганлиги кўриниб турибди. Илғорлар сафи тобора кенгаяберсин. Меҳнат зафарларимиз она-Ватанга туҳфа бўлсин!

ЯНГИ МАРРАЛАР САРИ

МОСКВА ВА ЛЕНИНГРАД САНОАТЧИЛАРИНИНГ ТАШАББУСИ ОБЛАСТИМИЗ КОРХОНАЛАРИДА КЕНГ ҚУЛОЧ ЁЙМОҚДА

☆ ☆ ☆

ЮКСАЛИШ ЙЎЛИДАН

Комбинатимиз ҳали жуда ёш, унинг ташкил этилганига эндигина тўрт йилча бўлди. Шу қисқа вақт ичида корхона кенгайиб, ишлаб чиқараётган маҳсулотимизнинг миқдори тез суръатлар билан ошиб бораяпти. Бу йил ўтган йилдагига нисбатан маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми икки ярим баравар кўпаяди.

Шунинг учун коллективимиз йил бошиданоқ ғайрат билан ишга киришди, кўпгина ташкилий-техникавий тадбирларни амалга ошираяпти. Корхонамизда бир қанча янги ишлаб чиқариш цехлари ва участкаларини ишга тушириш чоралари кўрилмоқда. Сим ва прокат ишлаб чиқариш участкалари базасида янги цех барпо этилди. Махсус прокат цехини қуриш ишлари бошлаб юборилди. Шу йилнинг биринчи квартали охирларида тўртинчи химия цехи ишга туширилади.

Комбинат яқиндан бошлаб табиий газ билан ишлашга ўтди. Ҳозир асосий цехлардаги барча печларда маҳсулот газ ёрдамида пиширилмоқда. Қозонхонани ҳам газлаштириш чоралари кўрилаяпти. Бунинг натижасида комбинат бўйича йилига 120 минг сўм фойда олинади.

Ёш корхонанинг рационализатор ва ихтирочилари сафи кенгайиб бормоқда. Новаторлар маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва унинг сифатини яхшилаш, кўп меҳнат талаб қиладиган операцияларни механизациялаш ва автоматлаштиришга қаратилган қимматли таклифлар билан чиқаётирлар. Лекальшиклар бригадасининг бошлиғи ўртоқ И. Раҳимқулов қолиплаш станокларига стерженлар ўрнатишни таклиф қилди. Бу ихтиро корхонага ҳар йили 3 минг сўм фойда келтиради.

Инженер-техник ходимларимиз ЎзССР Фанлар академияси химия институтининг комбинатдаги филиали илмий ходимлари билан ҳамкорликда брак ва чиқиндиларни қайта ишлаш технологиясини ишлаб чиқдилар. Бунинг учун махсус агрегат ускуналанмоқда. Яқин ўртада ишга тушадиган бу агрегат комбинатга йилига 300 минг сўм фойда беради.

Т. ЎРУНОВ,
Ўзбекистон қаттиқ қотишмалар ва ўтга чидамли металлар комбинатининг хизматчиси.

Суғориладиган ерларни механизациялаш ва электрлаштириш Ўрта Осиё илмий-текшириш институтининг лабораторияси ходимлари пахтачилик бўйича давлат конструкторлик бюроси коллективи билан биргаликда чигит экилган майдонлардаги бегона ўтларни химик усул билан йўқотиш учун мосламалар яратдилар. Бу мосламалар ёрдамида тупроққа гербицидлар солинади. Тажриба шуни кўрсатдики, бу усул ғўза майдонларида бегона ўтларни 5—10 баравар камайтириш имконини беради. Суратда: институт илмий ходими Л. А. Воробейчикова (ўнгда) ва механик Р. В. Хмилков ўртоқлар янги агрегатни ишга туширишга созламоқдалар.

Б. Лейзерович фотоси (ЎзТАГ фотохроникаси).

ВАЪДАСИГА ВАФОДОРЛАР

1962 йил планини муддатидан илгари бажариш учун умумхалқ социалистик мусобақаси байроғини баланд кўтариш ҳақида Москва ва Ленинград саноат корхоналарининг коллективлари бошлаган қимматли ташаббус Тошкент саноатчилари томонидан қизғин қувватланмоқда. Экскаватор заводининг коллективи бу ташаббусга биринчилар қаторида қўшилди. Корхонанинг меҳнатсевар ишчилари ва инженер-техник ходимлари ички имкониятларини қайта ҳисоблаб чиқиб, етти йилликнинг тўртинчи йили топшириғини муддатидан илгари бажариш ҳақида мажбурият олдилар

Сўзи билан иши бир бўлган экскаваторчилар бу юксак мажбуриятни бажариш учун ҳозирданоқ ғайрат билан ишга киришдилар. Январь ва февраль ойи топшириқлари орттириб бажарилди. Қисқа вақт ичида корхона рационализаторлик ва ихтирочилик бюросига 42 та таклиф тушди. Улардан 25 таси ишлаб чиқаришга жорий қилинди. Бу таклифларнинг кўпчилиги завод маркаси билан чиқаётган экскаватор қувватини ошириш ва уни такомиллаштиришга қаратилгандир. Цехлардаги анча эскириб қолган станоклардан иккитаси модернизация қилинди.

Корхонада тайёрланаётган экскаваторлар фақат Иттифоқимизнинг турли районларигагина эмас, балки 15 дан ортиқ чет эл мамлакатларига ҳам юборилаётир. Шу сабабли корхона коллективининг асосий диққат-эътибори экскаваторларнинг сифатли бўлишига қаратилган.

— Биз экскаваторларимизни олаётган мамлакатлар билан хат орқали мунтазам алоқа қилиб турамиз, — дейди завод бош инженери ўртоқ В. А. Нечипоренко, — келаётган хатларнинг кўпида экскаваторларни янада такомиллаштириш ҳақида қимматли фикрлар билдирилмоқда. Шу таклиф ва мулоҳазаларни ҳисобга олиб, экскаватор ковшларини такомиллаштиришга қарор қилдик. Экскаватор ковшининг унумдорлигини 40 процентга оширишни кўзда тутмоқдамиз.

Заводда йиллиқ планни муддатидан илгари бажариш юзасидан ўзаро социалистик мусобақа кенг авж олдирилди. Бу мусобақада келажак разведкачилари — коммунистчасига ишлаб, коммунистчасига яшаш учун курашувчилар фаол иштирок этишмоқда. Ҳозир корхонада икки цех ва 24 бригада коммунистик меҳнат коллективи деган шарафли номни олиш учун курашаётир.

М. САИДХОНОВА.

НИЯТИМИЗ КАТТА

Комбинатимиз ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари москвалик ва ленинградлик саноатчиларнинг ватанпарварлик ташаббуси асосида ўз имкониятларини қайта кўриб чиқиб, етти йилликнинг тўртинчи йили топшириғини муддатидан илгари бажариш юзасидан конкрет мажбуриятлар олдилар. Биз йиллик планни муддатидан бир ҳафта олдин бажариб, қўшимча равишда камида 350 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаришга аҳд қилдик. Жумладан, пландагидан ташқари 265 тонна ёғ, 50 тонна совун тайёрлаймиз, фақат чиқиндиларни камайтириш ҳисобига 100 тонна ғоза ёғ берамиз.

Ҳар қандай мажбурият фидокорона меҳнат, зўр уюшқоқлик, қатъий интизом бўлгандагина бажарилади. Комбинатимизнинг ҳар бир ишчиси ва инженер-техник ходими бу мажбуриятни муваффақиятли бажаришга қатъий бел боғлаганлар.

Илгари совун цехидаги кўпгина ишлар қўл кучи билан бажариларди. Эндиликда бу ерда янги машиналар ўрнатилди, совун қуритиш, кесиш, штамплаш, тахлаш ва ташиш операциялари механизациялаштирилди. Натижада цехнинг ишлаб чиқариш қуввати анча ошди. Ҳозир цех коллективи ҳар ойда 400 тонна ўрнига 650-700 тоннадан совун тайёрламоқда.

Коллективимизда ўзларининг қимматли рационализаторлик таклифлари билан ишлаб чиқаришга катта нафи тегаётган кишилар оз эмас. Ўтган йили ишлаб чиқаришга жорий қилинган 22 та таклифнинг 17 таси оддий ишчилардан тушди. Пайвандловчи Н. Жеребцов, электрик Г. Черкасов, слесарь Н. Маляренко ва бошқа ўртоқлар энг актив рационализаторлардан ҳисобланадилар. Новаторлар ўтган йили ўз таклифлари билан 32,9 минг сўм фойда келтирган бўлсалар, бу йил камида 40 минг сўм маблағни тежаш учун курашмоқдалар.

Янгилик изловчи ўртоқ Н. Маляренко чиндан ҳам ўз касбининг устаси ҳисобланади. У, корхонада янги техникани жорий қилиш ва ўзлаштиришда ҳамиша жонбозлик кўрсатаётир.

«Яхши кийимга яхши овқат ярашади» деган гап бор. Яхши овқатни ёғ-мойсиз тасаввур қилиб бўлмайди. Буни ҳисобга олган комбинатимиз коллективи бундан буён ҳам аҳолига юқори сифатли ёғ-мойни мўл-кўл етказиб бериш учун курашади.

Ж. ЗУФАРОВ,
Янгийўл ёғ-мой комбинатининг бош инженери.

МУСОБАҚА САМАРАЛАРИ

Фабрикамиз коллективи етти йилликнинг тўртинчи йили планини муддатидан илгари бажариш учун социалистик мусобақани авж олдириб юборди. Мусобақада барча цехларнинг коллективлари, деярлик ҳамма ишчилар иштирок этишаяпти. Бу қувончли самаралар бермоқда. Шу йилнинг январь ва февраль ойлари топшириқлари муддатидан анча илгари бажарилди.

Цехларимиз ўртасидаги ўзаро социалистик мусобақада арқон цехи ишчилари яхши кўрсаткичларга эришмоқдалар. Иш вақтини тежаш, илғорлар тажрибасини кенг оммалаштириш ва машиналардан унумли фойдаланиш туфайли цех коллективи ҳар куни пландагига қўшимча ўрта ҳисобда 8 тоннадан арқон ишлаб чиқармоқда.

Н. РАҲИМОВА,
Тошкент каноп фабрикасининг ишчиси.

Юзида табассум мавж ураётган бу йигит Асад Нурматов. Уни Тошкент кабель заводининг коллективи ҳурмат қилади. Пешқадам ишчи смена нормасини 135 процентдан бажариб, корхона коллективининг етти йилликнинг тўртинчи йили топшириғини муддатидан илгари бажариш учун олиб бораётган курашига муносиб ҳисса қўшмоқда.

А. Абалян фотоси.

БИЗ ҲАМ ҚЎШИЛДИК

Қимматли ташаббус биз, пойафзалчиларнинг ҳам ғайратимизга-ғайрат қўшди. Коллективимиз йиллик планни муддатидан тўрт кун илгари бажариш ҳамда пландагига қўшимча 60 минг жуфт пойафзал тайёрлаб беришга аҳд қилди. Бундан ташқари 2 миллион квадрат дециметр юмшоқ, 1 миллион 200 минг квадрат дециметр қаттиқ чармни тежаб қолиш, йил мобайнида 25 хил янги нусхадаги пойафзал ишлаб чиқаришни ўзлаштириш, 150 дан ортиқ рационализаторлик ва ихтирочилик таклифларини ишлаб чиқаришга жорий қилиб, давлатнинг 125 минг сўм маблағини тежаб қолиш юзасидан конкрет мажбурият олдик.

Шу кунларда фабрикамиз ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари олинган бу юксак мажбуриятни тўла бажариш учун астойдил меҳнат қилаётирлар. Григорьева, Меньшева, Лобанов ўртоқлар бошчилигидаги коммунистик меҳнат бригадалари ишлаб чиқариш топшириқларини мунтазам орттириб адо этиб, юқори сифатли маҳсулот тайёрламоқдалар. Шунинг учун бу пешқадамлар коллектив ҳурматига сазовор бўлмоқдалар.

А. ИСОҚОВ,
Тошкентдаги 1-пойафзал фабрикаси 7-цехининг ишчиси.

Бу подборка редакция штатсиз бўлимининг ходимлари томонидан тайёрланган.

«Тошкент ҳақиқати» Қишлоқ хўжалик халқ университети

Саккизинчи машғулот

ПАХТАКОР ВА МЕХАНИЗАТОР ЎРТОҚЛАР, ЕРНИ ЭКИШГА СИФАТЛИ ТАЙЁРЛАЙЛИК!

Қуйи Чирчиқ районидаги Димитров номли колхознинг маккажўхорикорлари экиш ишларини қизғин бошлаб юбордилар. Суратда: маккажўхори экиш пайти.
Қ. Розиқов фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

Далалар чигит экишга тахт бўлсин

Экиш олдидан тупроқни юқори сифатли қилиб ишлаш чигитни текис ундириб олиш ва ғўза кўчатларининг нормал қалинликда бўлишини таъминлашнинг энг муҳим шартидир. Эрта баҳорда тупроқ яхши ишланса, қиши билан тўпланган нам сақлаб қолинса, энди ўсиб чиқа бошлаган ёввойи ўтлар қириб ташланса экиш пайтида ҳам, чигитни ундириб олишда ҳам, ғўза парвариши даврида ҳам қўшимча ишларни бажаришга ҳожат қолмайди.

Чигитни бир текис ундириб олиш учун ўтказиладиган муҳим тадбирлардан бири ерни эрта баҳорда бороналашдир. Лекин эрта баҳорги бороналаш ҳамма хўжаликларга ҳам тавсия этилмайди. Бу тадбир баҳорда ёғингарчилик кам бўладиган, ердаги нам тез буғланиб кетадиган, тупроғи зич бўлган ва экиш олдидан тупроқни яхши ишлашга эришиб бўлмайдиган районлар учун фойдалидир.

Тошкент областида бундай районлар жумласига Бекобод ва Янгиер районларининг катта қисми киради. Бу районларда ёғингарчилик кам бўлади, бунинг устига кучли шамол ердаги намни тез кўтариб юборади. Шунинг учун Бекобод ва Янгиер районларида эрта баҳорги бороналашни сира кечиктирмасдан ўтказиш керак.

Баҳорда кўп ёмғир ёғадиган районларда эрта баҳорги бороналаш жуда барвақт ўтказилса тупроқнинг юзаси зичлашиб қолади, қалин қатқалоқ пайдо бўлади. Сизот сувлари яқин бўлган ерлар муддатидан илгари бороналанса ҳам тупроқ жуда зичлашиб кетади, бороналаётган трактор ерда чуқур из қолдиради. Натижада микрорельеф ёмонлашади.

Юқоридаги камчиликларга йўл қўймаслик учун эрта баҳорги бороналашни тупроқнинг бороналанадиган қатламни етилганидагина ўтказиш керак.

Шўри ювиладиган, яхоб суви бериладиган далаларни суғоришдан сўнг тупроқ етилиши ҳамоно бороналаш керак. Бундай ерларни олдин танлаб (айрим участкаларда тупроқнинг етилганига қараб) бороналаш лозим. Даланинг қуйи қисмидаги тупроқ етилганида эса эрта баҳорги бороналаш тадбири участканинг ҳамма ерида ўтказилади. Бунда участканинг илгари танлаб бороналанган қисмлари ҳам иккинчи қайта бороналанаверади.

Ҳамма ерларда ҳам эрта баҳорги бороналаш икки қайта ўтказилади. Бороналашда занжирли тракторлардан фойдаланилса иш яхши натижа беради. Ерлар бороналанганидан сўнг ёмғир ёғиб қатқалоқнинг пайдо бўлиш хавфи туғилса, бороналаш қайтадан ўтказилиши керак. Агар ёмғир жуда кўп ёғмаган бўлса қайтадан бороналашнинг ҳожати йўқ.

Ёввойи ўтларга қарши курашда эрта баҳорги бороналашнинг аҳамияти каттадир. Бу фикрнинг нақадар тўғрилигини исботлаш учун қалин ёввойи ўт босган участкада ўтказилган ишлаб чиқариш тажрибасининг натижаларини қисқача айтиб ўтиш кифоя қилади. 18 февралда мазкур участканинг ёввойи ўтлари санаб чиқилди. Ҳар бир квадратметр ерда ўрта ҳисобда 89,2 тадан ёввойи ўт бор эди. Шундан сўнг участка тенг икки қисмга бўлинди. Ўша куннинг ўзида (18 февралда) участканинг биринчи қисми бороналанди, иккинчи қисми эса шундайлигича қолдирилди. Орадан бир ой ўтгач (19 мартда) ёввойи ўтлар яна санаб чиқилди. Участканинг бороналанмаган қисмида ҳар бир квадратметр ерда 243,2 тадан ёввойи ўт борлиги аниқланди. Бороналанган қисмда эса ҳар бир квадратметр ерда атиги 3,6 тадан ўт қолибди. Шундан кейин бутун участка икки қайта бороналанди ва ёввойи ўтлар яна саналди. Участканинг 18 февралда бороналанган қисмида битта ҳам ёввойи ўт қолмабди. Иккинчи қисмида эса ёввойи ўтларнинг сони бир квадратметрга ҳисоблаганда 243 тадан 38,3 тага камайибди.

Бундан кўриниб турибдики, бороналаш кечикиб ўтказилса ёввойи ўтларнинг ҳаммасини йўқотиш мумкин бўлмайди ва ерни чизеллашга тўғри келади.

Агар шудгорланган ернинг шўри ювилмаган ёки яхоб суви берилмаган ва эрта баҳорги бороналаш ўз вақтида ўтказилмаган бўлса, кўпинча тупроқни экишдан олдин яхши ишлаш ҳамда етарли миқдорда нам сақлаш учун ерни шудгор йўналишига кўндаланг қилиб 1-2 марта бороналаш кифоя қилади. Шундан кейин далани текислаш ва кесакларни майдалаш учун мола бостирилади.

Агар далада салга майдаланиб кетадиган кичик-кичик кесаклар мавжуд бўлса, уларни йўқотиш учун экиш олдидан бороналаш ўтказилса яхши натижага эришилади. Бундай пайтда бороналаш билан бир вақтда ер «зиг-заг» бороналари иккинчи қаторининг ҳар бир звеносига тиркалган волокушалар ёрдамида пардозлаб кетилади. Бундай тадбир кулранг ва ўтлоқ тупроқли ерларда айниқса яхши фойда беради.

Волокушаларни ҳар қандай колхознинг устахонасида ҳам тайёрлаш мумкин. Волокушанинг ҳар бир звеноси эни ҳам, қалинлиги ҳам 6 сантиметрлик бўлган 5 та тўртқиррали ёғочдан иборат. Бу ёғочлар бир-бирига занжирлар билан бирлаштирилади. Кулранг тупроқли ерларда ишлатиладиган волокушаларнинг олдинги ёғочига 6—7 сантиметр бўртиб чиққан тишлар ўрнатилади. Бу тишларнинг диаметри 10—12 миллиметрдан иборатдир. Ўтлоқ ерларда ишлатиладиган волокушаларга тишлар ўрнатилмаса ҳам бўлади. «Зиг-заг» боронасининг ҳар бир жуфт звеносида биттадан волокуша звеноси бўлиши шарт.

Волокуша ҳам асосан моланинг ишини бажаради — далани текислайди, кесакларни майдалайди. Аммо унинг моладан афзаллиги шундаки, тупроқни зичлаштирмайди.

Шуни ҳам унутмаслик керакки, волокушали бороналарни фақат кесаги салга майдаланиб кетадиган далаларда ишлатиш керак. Агар кесаклар қаттиқ бўлса, у ҳолда албатта мола ишлатиш лозим.

Ёввойи ўт босган ерларни экишгача бороналашдан илгари тупроқни чизеллаш лозим. Чизелнинг кесувчи ишчи органлари ўткир бўлиши шарт. Тупроқни 10 — 12 сантиметр чуқурликда чизеллаш керак. Агар чизеллаш бундан чуқур бўлса, ердаги намнинг кўп қисми йўқотилади. Шўри ювилган ёки яхоб суви берилган далаларни албатта чизеллаш керак Чунки бундай ерларда биргина бороналашнинг ўзи билан тупроқнинг мўлжалдаги чуқурликда ишланишига эришиб бўлмайди. Бундай далаларнинг тупроғи чизель, борона ва моладан иборат бўлган агрегат билан ишланса жуда яхши натижага эришилади, ерда етарли миқдорда нам сақланиб қолади. Механик таркиби жиҳатидан ўрта ва оғир тупроқли ерларда бундай агрегатларни ишлатиш айниқса фойдалидир. Агар бундай далалар ўз вақтида чизелланмаса, бороналанмаса ва мола бостирилмаса катта-катта кесаклар пайдо бўлади, нам кўп қочади ва кўчат яккам-дуккам бўлиб униб чиқади.

Агар тупроқ чуқур чизелланса ер юзасида жуда кўп кесак пайдо бўлади, тупроқ чуқур қатламларигача қурийди, кўчат нотекис бўлади. Натижада ғўзани анча эрта суғориш талаб этилади, кузга бориб эса ҳар гектар ер ҳисобига мўлжалдагидан 3—5 центнер кам ҳосил олинади.

Жуда зичлашиб кетган тупроқларни экиш олдидан ишлашда дискали бороналардан фойдаланиш мақсадга мувофиқдир. Лекин бу бороналарни ер шароитини яхши ҳисобга олган ҳолда ишлатиш керак. Кузда сифатли шудгор қилинмаган, эрта баҳорги бороналаш муддатидан кечиктириб юборилган ёки баҳорда тупроқ етилмасдан шудгор қилинган ерларда катта-катта кесаклар пайдо бўлади. Ана шундай майдонларда дискали бороналарни ишлатиб бўлмайди Шунингдек ёввойи ўт босган ерларни экиш олдидан ишлаётганда ҳам дискали бороналардан фойдаланиш ярамайди. Чунки дискали борона ёввойи ўтларнинг илдизларини майда-майда бўлакларга бўлиб юборади. Оқибатда ёввойи ўтлар яна ҳам кўпайиб кетади. Бир йиллик ёввойи ўтларни йўқотиш учун ҳам дискали бороналардан фойдаланмаслик керак.

Нормал шароитларда, яъни катта-катта кесаклар бўлмаса ва тупроқ қаттиқ зичлашмаган бўлса, далани экиш олдидан дискалаш чигитнинг кеч униб чиқишига ва кўчатнинг тўлиқ бўлмаслигига олиб келади. Дискалаш чигитнинг униб чиқишига шунинг учун ҳам ёмон таъсир қиладики, у тупроқнинг устки қуруқ қатламини остки нам қатламига аралаштириб юборади. Натижада уруғликнинг тез униб чиқиши учун нам етишмайди.

Барча далаларда чигитни бир текис ундириб олишга эришиш учун колхоз ва совхозларнинг ҳар бир даласидаги шарт-шароитни ҳисобга олиб, тупроқни баҳорда ва экиш олдидан ишлаш системасини аниқ конкретлаштириш зарур. Ҳатто бир участкадаги шароитга қараб тупроқни экиш олдидан табақалаштириб ишлаш даркор.

Бу йил ҳам ўтган йилдаги каби сувнинг кам бўлиши турган гап. Шунинг учун тупроқда қиши билан тўпланган намни эрта баҳорги бороналашни ўз вақтида ўтказиш ва тупроқни экиш олдидан тўғри ишлаш йўли билан сақлаб қолиш, айниқса, катта аҳамиятга эга.

Ф. СОКОЛОВ,
қишлоқ хўжалик фанлари кандидати, Давлат мукофотининг лауреати.

☆ ☆ ☆

ДУККАКЛИ ДОН ЭКИНЛАРИНИ ЭКИШГА АЛОҲИДА АҲАМИЯТ БЕРАЙЛИК

НЎХАТ—ҲАМ ОЗУҚА, ҲАМ ЎҒИТ

КПСС Марказий Комитетининг март Пленумида ўртоқ Н. С. Хрущев дуккакли дон экинларининг қанчалик катта аҳамиятга эга эканлигини алоҳида уқдириб ўтди. Дуккакли дон экинлари чорвачилик учун мустаҳкам ем-хашак базасини яратишда жуда катта аҳамиятга эгадир. Колхоз ва совхозларнинг ишлаб чиқариш шароитларида тупроқ унумдорлигини ошириш учун алмашлаб экишни тўғри жорий қилишда дуккакли дон экинларининг мақсадга мувофиқ эканлиги илмий жиҳатдан асосланди ва тажрибада тасдиқланди.

Кузги нўхатнинг «никольсон», «австриенум» «мушунг кандагарский», «тожики» навлари, 0,54 хашаки нўхат ва маҳаллий ёввойи хашаки нўхатнинг айрим турлари диққатга сазовордир. Нўхатнинг бундай турлари ёзнинг пировардида экилади ва алмашлаб экишнинг тартибини бузмасдан ҳамда махсус ажратилган майдонларни эгалламасдан баҳорда ҳайдалади. Бу экинлар эрта баҳорда витамин ва оқсилларга бой бўлган кўплаб кўк масса беради.

Кузги нўхат жанубий районларда шудгор қилинган ерларга экилади. Экиш ишлари Тошкент областининг шароитларида 5 августдан 5 сентябрга қадар ўтказилиши керак. Нўхатнинг қуруқ ўзини ҳамда кузги жавдар билан аралаштириб экиш мумкин. Кузги жавдарнинг ўзи кам экилади, у нўхатга ёрдамчи экин сифатида хизмат қилади. Агар нўхат кузги жавдар билан аралаштириб экилса, озуқа массасининг миқдори кўпаяди ва дон учун экилган экинни йиғиштириб олишда енгиллик туғилади.

Нўхатнинг яхши ўсишини таъминлаш учун экишдан аввал ҳар гектар ерга 30 килограммдан азот ва 90—120 килограммдан P_2O_5 солинади. Бу тадбир тупроқнинг устки қисмида ҳам, илдиз жойлашган остки қисмида ҳам кўплаб азотнинг тўпланишига, илдиздаги тугунакларнинг икки баравар кўпайтиришга имкон беради.

Кузги нўхат ва кузги жавдар чуқур ҳайдалган, шудгорнинг ўнгирлари текисланган ерларга экилади. Шунда нўхат ерга чуқур илдиз отади. Оқибатда тупроқнинг физик ҳолати яхшиланади ва унумдорлиги ошади.

Нўхат ғалла сеялкалари билан экилади. Экиш торқаторлаб ёки лента усулида ўтказилади. Кўк ўғит тўплаш учун ажратилган ерларнинг ҳар гектарига 100-120 килограммдан, дон учун ажратилган ерларга эса 60-70 килограммдан уруғлик экилади. Дон учун ажратилган ерларга нўхат экаётганда азотли ва фосфорли ўғитлардан ташқари ҳар гектар ерга 60 килограммдан олтингугурт рангидаги ўғит солиш тавсия этилади. Бу ўғит уруғликнинг ҳосилдорлигини оширади.

Кузги нўхатни навбатдаги суғориш ўтказилгандан сўнг ғўза қатор ораларига ҳам экиш мумкин. Экишдан олдин тупроққа ўғит солинади. Уруғлик ва ўғит культиватор ёрдами билан тупроққа кўмилади ва айни вақтда жўяк олиб кетилади. Нўхат тупроқнинг намлигига қараб кузда икки марта, баҳорда бир-икки марта суғорилади. Охирги суғориш айни вақтда чигит экишдан олдинги суғоришнинг вазифасини ўтайди.

Август ойида экилган нўхатнинг бўйи чигит экилаётган пайтда 80 сантиметр ва ундан баланд бўлади. Натижада ҳар гектар ерда 140—200 килограммгача азот тўпланади. Дон учун экилган нўхатнинг бўйи икки метрдан ошганда ҳар гектар ерда 300 килограммдан азот тўпланади.

Агар баҳорда нўхатнинг бўйи 1 метрга етган ва хўжаликда чорва моллар учун озуқа етишмаётган бўлса уни ўриб олиш мумкин. Ўсимликнинг ерда қолган қолдиғини эса ҳайдаб юбориш керак. Чунки у яхши ўғит бўлаолади. Нўхат ўсимлигининг қолдиқлари ўғит сифатида пахта ҳосилдорлигининг 10-15 процент ошишига имкон беради.

Агар нўхатнинг бутун кўк массасини тупроққа қўшиб ҳайдаб юборилса, пахтанинг ҳосилдорлиги 23 процент ва ундан кўпроқ ошиши мумкин. Кўк масса ҳайдалаётган пайтда ерга фосфорли ўғит ёки олтин-гугурт солинса пахта ҳосилдорлигини 30 процент ва ундан ҳам кўпроқ ошириш мумкин.

Кузги нўхат ва хашаки нўхатни шоли билан қўшиб экилса ҳам бўлади. УзРОС (шоликорлик тажриба станцияси)нинг маълумотларига қараганда, кўк ўғит тўплаш учун кузги нўхатдан кейин экилган шолининг ҳосилдорлиги гектар бошига 22,65 центнердан 44,24 центнергача ошган. Нўхат экишнинг сабзавотчиликда ҳам порлоқ истиқболи бор. Маълумки, кўк ўғит картошка учун жуда фойдалидир. У картошканинг сифатини яхшилайди. Тажрибалар шуни кўрсатдики, кузги нўхат кўк ўғит тўплаш учун ҳайдаб юборилгандан сўнг картошканинг ҳосилдорлиги 42 процент ошади. Кўк ўғитга молибден аралаштирилганида эса ҳосилдорлик 82 процентгача кўтарилади. Нўхат кўк ўғит тўплаш учун ҳайдаб юборилганида помидор ва карамнинг ҳосилдорлигини 30 процентдан ҳам кўп ошириш мумкин.

Боғ ва токзорларга экилган кузги нўхат сидерат каби ҳосилдорликни оширади ва меванинг сифатини яхшилайди. Маккажўхори ва кузги нўхат бир-бирига қўшилиб дон учун экилса ҳам яхши натижаларга эришилади.

Нўхат сомони қорамол учун жуда яхши ем бўлаолади. Чунки ундаги оқсил бошоқли ўсимликларнинг сомонидаги оқсилга нисбатан 3 баравар кўпдир. Нўхат сомонининг ҳар бир килограммида 0,23 озуқа единицаси бор. Бу — маккажўхори кўк массасидаги озуқа единицаси миқдоридан ҳам кўп.

Ҳозирги пайтда нўхат уруғлигини тезроқ кўпайтиришни ташкил этиш муҳим вазифадир. Бунинг учун экин барвақт экиладиган ерлардан ёки анча эрта бўшайдиган, сабзавот, полиз экинлари ва картошка учун ажратилган майдонлардан фойдаланиш лозим. Бундан ташқари нўхатни боғ ва токзорларга ҳам экиш керак. Бўстонлиқ ва бошқа тоққа яқин ҳамда тоғли районларда нўхат экиш учун жуда кўп ерлар бор.

Ҳозирги кунларда баҳорги нўхатнинг уруғлигини тезда экиб олиш талаб этилади. Чунки нўхатнинг ҳар қандай хили совуққа чидамли бўлади ва у қанча эрта экилса шунча юқори ҳосил беради. Баҳорда бўладиган охирги совуқлардан сўнг ловия ва соя экилади. Шуни ҳам унутмаслик керакки, соянинг илдизи бизнинг шароитимизда кўпинча тугунак тугмайди. Аммо буни текшириб кўриш зарур.

Дуккакли дон экинларидан мош экилган ерларда ҳам кўплаб ўғит тўпланади. Мош гуллаш фазасига кирганида экиннинг ер юзасидаги қуруқ массасида 5, 7 процент азот бўлади. Бу азот яхши сидератнинг вазифасини ўтайди. Мош кўк ўғит сифатида пахта ҳосилдорлигини 35 процент ва ундан ҳам кўпроқ ошириши мумкин.

Кузги нўхатнинг уруғлари йиғиштириб олингач, ерга маккажўхори билан дуккакли экинлар (ловия) аралаштириб экилади. Шўр босган ерларга эса дуккакли экинлар билан бирга оқ жўхори экиш фойдалидир.

Экин майдонларидан ишнинг кўзини билиб, сидератларни қўлланиб фойдаланилса, пахта ҳосилдорлигини қисқа муддат ичида гектар бошига 35 центнерга етказиш имконияти туғилади. Бунинг учун ҳозирнинг ўзидаёқ ҳамма хўжаликларни дуккакли дон экинларининг уруғликлари билан етарли миқдорда таъминлаш планини тузиб чиқишга киришиш керак.

В. КУЗНЕЦОВ,
қишлоқ хўжалиги фанлари кандидати.

ХУШ ХАБАРЛАР

КОМСОМОЛ. «Гулистон» совхозининг 3-бўлими пахтакорлари бу йил 700 гектар ернинг ҳар гектаридан камида 25 центнердан «оқ олтин» ҳосили етиштириш учун курашни қизитиб юбордилар. Далаларда меҳнат завқи қайнамоқда. Мавжуд арик-зовурларнинг ҳаммаси сифатли қилиб тозаланди. Дала бошларига учта прицепли трактор ва учта арава тинмай гўнг ташиб чиқараяпти. Давлат томонидан берилган 200 тонна минерал ўғит ўз вақтида ташиб олинди.

Яхоб суви берилган 550 гектар ер кун сайин чигит экишга етилмоқда. Бўлим механизаторлари 10 та чопиқ трактори, 12 та сеялка, 40 та борона ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналарини чигит экиш кампаниясига тўла шайлаб қўйдилар.

Ю. Абдуалимов.

* * *

ГУЛИСТОН. «Ленинизм» колхозининг пахтакорлари экиш кампаниясига кўрилаётган тайёргарлик ишларини ҳар қачонгидан ҳам авж олдириб юбордилар. Айниқса 4-, 5- ва 6- бригадаларнинг аъзолари ерни ўғитга тўйдириш, тупроқда етарли миқдорда нам сақлаб қолишга жиддий эътибор бераяптилар. Меҳнатсевар деҳқонлардан Ў. Мухторов, А. Жўраев, Н. Мавлонов, Т. Ражабов ва Й. Рисқулов ўртоқларнинг ҳар бири қиш ойларида 40-50 гектар ернинг шўрини сифатли қилиб ювган эди. Мана энди шу ерлар чигит экиш учун тўла етилди. Бу бригадаларнинг пахтакорлари партиямиз кўрсатмаларига амал қилиб, 25 центнерлик «оқ олтин» ҳосилини кўтаришга қатъий бел боғлаганлар.

А. Хўжаназаров.

Чет элларда нима гап

АНГЛИЯ ХАЛҚИ ЁППАСИГА ҚУРОЛСИЗЛАНИШ ТАРАФДОРИ

ЛОНДОН, 19 март. (ТАСС). Бирлашган Миллатлар Ташкилотига ёрдам берувчи инглиз уюшмаси аҳолининг турли табақаларига мансуб бўлган ҳар хил ёшдаги қарийб ярим миллион кишига саволнома тарқатди.

Саволномага жавоб берган кишиларнинг қарийб ҳаммаси — 472.718 киши ёппасига ва батамом қуролсизланишни, шу жумладан ядро қуролининг ҳамма турларини тугатишни ёқлаб фикр билдирди.

463.873 киши қуролсизланиш юзасидан олиб борилаётган музокараларда Хитой Халқ Республикасининг иштирок қилиши зарур эканлигини айтди.

Саволнома тарқатилган кишиларнинг қарийб 20 проценти башарти бошқа мамлакатлар ядро қуролини сақлаб қолган тақдирда ҳам Англия ядро қуролидан бир томонлама воз кечиши керакми, деган саволга «воз кечиши керак» деб жавоб қайтарди.

ГВАТЕМАЛАДА АҲВОЛ

ГАВАНА, 19 март. (ТАСС). Гватемаладаги вазият кескинлигича қолмоқда. Чет эл информация агентликларининг хабарларига қараганда, маъмурларнинг қаттиқ репрессия чораларига қарамай, Америкага тарафдор бўлган Идигорас Фуэнтес диктатурасига қарши халқ ғалаёнлари давом этмоқда. Гватемала пойтахтида студентларнинг намойишларини бостирган вақтда неча ўнлаб киши ўлдирилди ва беш юздан кўпроқ киши ярадор қилинди. Бир қанча давлат муассасаларининг ходимлари забастовкани давом эттирмоқдалар.

Гватемала пойтахтининг кўчаларида армия ва полициянинг кучайтирилган отрядлари патруллик қилмоқдалар. Шаҳарнинг кўп кварталларида баррикадалар пайдо бўлди.

ЖАҲОН ТИНЧЛИК КЕНГАШИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ МАЖЛИСИ

ВЕНА, 19 март. (ТАСС). 17 ва 18 мартда Венада Жаҳон Тинчлик Кенгаши президиумининг мажлиси бўлиб ўтди. Мажлисда ёппасига қуролсизланиш ва тинчлик учун курашга бағишланиб, июль ойида Москвада ўтказиладиган жаҳон конгрессига тайёргарлик кўриш билан боғлиқ масалалар муҳокама қилинди.

Бугун бу ерда бўлиб ўтган матбуот конференциясида хабар қилиндики, президиум қуролсизланиш тўғрисидаги масала юзасидан мурожаатни, жаҳоннинг турли районларида ҳозирги вақтда ҳам ҳарбий хавф ўчоқлари борлиги таъкидланадиган резолюцияни ҳамда Жазоир тўғрисидаги баёнотни муҳокама қилди ва қабул этди.

Президиум Женевага Жаҳон Тинчлик Кенгашининг делегациясини юборишга ҳамда Жаҳон Тинчлик Кенгашининг қуролсизланиш билан шуғулланувчи 18 мамлакат комитети қатнашчиларига қарата президиум қабул қилган мурожаатини топширишга қарор қилди. Бу мурожаат комитет қатнашчиларини ҳозирги замоннинг асосий проблемасини ҳал этиш— ёппасига ва батамом қуролсизланиш ҳақида битимга эришиш учун бутун куч ва ғайратларини сарф қилишга даъват этади.

Женевага борадиган делегация составига Жаҳон Тинчлик Кенгашининг ижрочи президенти профессор Ж. Бернал, Жаҳон Тинчлик Кенгаши президиумининг аъзоларидан Жеймс Эндикотт ва Антуан Табет, Жаҳон Тинчлик Кенгашининг аъзоси француз жамоат арбоби Андрэ Сукьерлар кирди.

Президиум мажлисларида Жаҳон Тинчлик Кенгаши президиумининг аъзоси совет ёзувчиси Илья Эренбург қатнашди.

Атом қуроли билан қуролланишдек бемаъни иш тўхтатилсин

БЕРЛИН, 19 март. (ТАСС). «Нейес Дейчланд» газетаси хабар беради: Тинчлик учун кураш немис союзи Оффенбахда (Ғарбий Германия) ишчилар конференциясини ўтказган эди. Бу конференцияда қатнашган ишлаб чиқариш кенгашларининг аъзолари ва касаба союз активларидан 250 киши қуролсизланиш юзасидан Женевада олиб борилаётган музокаралар қатнашчилари номига телеграмма юборди. Ғарбий Германия ишчилари бу музокаралар муваффақиятли тамом бўлсин, деб қатъий талаб этадилар. Биз, дейилади телеграммада, ҳозирги вақтда қуролсизланиш энг муҳим халқаро проблемадир, деб ҳисоблаймиз. Зўр бериб қуролланиш вайронгарчилик келтирувчи уруш хавфини туғдирибгина қолмай, балки масалан, Германия Федератив Республикасида бўлгани каби социал ва демократик ҳуқуқлар ва касаба союзлари эркинлигини чеклаб қўйишга ҳам олиб боради. Конференция қатнашчилари Ғарбий Германияда атом қуроли билан қуролланишдек бемаъни ишга чек қўймоқ учун бутун кучимизни аямаймиз, дейдилар.

«ЯШАСИН ЖАЗОИР»!

ТУНИС, 19 март. (ТАСС). Франция ҳукумати билан Жазоир Республикаси Муваққат ҳукумати ўртасида тузилган битимлар тўғрисидаги хабар яшин тезлигида Туниснинг ҳамма жойига тарқалди. Кеча кечқурун Тунис пойтахтининг кўчалари шу шаҳарда яшовчи минг-минглаб жазоирликлар билан тўлди. Улар Жазоир миллий байроқларини кўтариб оилалари билан бирга кўчаларга чиқдилар. Одамлар бир-бирлари билан ўпишиб кўришадилар ва хурсандчиликларидан кўзларига ёш оладилар. Ўз-ўздан намойишлар бошланиб кетади. Бу намойишларнинг қатнашчилари «Яшасин Жазоир!» деб хитоб қиладилар.

ЛАОСДА ИСЁНЧИЛАР ҲАДДИДАН ОШМОҚДА

ХАНОЙ, 19 март. (ТАСС). Лаосдан ташвишли хабарлар келиб турибди: Фуми Носаван — Бун Ум исёнчилар тўдаси муваққат коалицион ҳукумат тузиш тўғрисидаги музокараларни барбод этиб, ўз хоҳишини қурол кучи билан қабул қилдиришга уринмоқда.

«Лаос овози» радиоси хабар беради: Исёнчилар яқинда Хин-Хеп районида Нам-Лик чегара дарёсидан ўтдилар ва Ванг-Виенгга ҳужум бошладилар. Улар бир неча кун аввал бу ерга парашютларда десант туширган эдилар. Ҳукуматнинг ва Нео Лао Хак Сатнинг иттифоқчи қўшинлари исёнчиларга зарба бермоқдалар.

Сенг-Куанг районига ҳам Америка вертолётларидан десант туширилди. Бу десант составида Америка офицерлари ва маслаҳатчилари бор.

Исёнчилар Луан-Прабан вилоятида ҳам актив ҳаракат қилмоқдалар. Улар бу ерда иттифоқчи қўшинларнинг Мионг Бенг ва Мионг-Сай таянч пунктларига ҳужум қилишга тайёрланмоқдалар.

Тха-Тхом районида (Лаоснинг ўрта қисми) исёнчилар Сала-Дендин пунктини қўлга олишга уринмоқдалар.

БИН БЕЛЛА ЖЕНЕВАГА КЕЛДИ

ПАРИЖ, 19 март. (ТАСС). Франс Пресс агентлигининг мухбири Женевадан хабар беради: Жазоир Республикаси Муваққат ҳукумати раисининг ўринбосари бин Белла ва унинг ўртоқлари кечаси Женевага келдилар. Улар шу ондаёқ Франция-Жазоир музокараларида қатнашган Жазоир Республикаси Муваққат ҳукумати делегациясининг резиденцияси жойлашган «Синьяль де Бужи»га (Во кантони) жўнаб кетган бўлсалар керак.

Янги шеърлар

ОНА

Бузиб бўлмас марҳума
Онамнинг уйқусини.
Ғира-шира эслайман,
Ҳозир унинг тусини.
Қора мағиз, ўрта бўй,
Сочи худди қўш қамчин.
Гоҳ киприги пирпираб,
Дерди: — бахтим, ёрдамчим.
Сал шамоллаб учинсам,
Шўрлик гирди капалак.
«— Нега захда ўйнадинг,
Болажоним, сопалак?!
Иссиғинг бор озгина,
Соғаясан тер қуйиб.
Жоним сенга қоқиндиқ,
Уралиб ёт! — дер куйиб.
Кўзларинг ҳам киртайган,
Лат егандек гул-ғунча.
Ҳали қанча йил ўтар,
Сени катта қилгунча.
Ўжарлигинг тушмагур
Онангни тез қаритар.
Мўмин-қобил бўл қўзим,
Шод кўнгил дард аритар.
Боқсам бўю—бастингга
Кун чиқиб ич-ичимдан,
Босгим келар бағримга,
Ардоқлаб севинчимдан.
Бошим етар осмонга
Норим бор деб қаторда.
Умр, бахтинг тилайман,
Сенга ҳар тонг отарда.
Роҳатини кўр бўтам,
Қилган орзу—ўйингни.
Ҳеч армоним қолмасди
Кўриб ўлсам тўйингни»...
Яйраб кунгай айвонда
Айтарди ўз дардини.
Афсус онам ёш кетди,
Топарманми гардини?!
Энди бўлса раҳматли
Қувонарди бир дунё.
Шоир ўғли наздида
Ҳамон тирик у гўё.

Қудрат ҲИКМАТ.

Бунчалар шошмасанг, баҳор

Баҳорнинг йўлига бўлиб
нигорон,
Кутаман ўриклар гул очар
чоғни.
Чиндан ҳам юрагинг топмасми
ором
Болари «ғув-ғув»и кўмганда
боғни.

Қорлар эриб кетар.
Дарчамни қоқиб —
Март келар.
Ортидан жилмаяр апрель.
Шафтоли безанар гул маржон
тақиб,
Бодом гулларини чанглатади
ел.
Боғимга чиқаман субҳидам
чоғи,
Тўймайман шоҳларга нигоҳим
қадаб.
Ғунчага боққанда эс-хушим
оғиб
Ёр лабини эслайман,
Уларга атаб —
Шеър ёзмоқ бўламан.
Лекин бутоқлар
Гулин тўкар кўзинг юмиб
очгунча.
Томларда кулади аъух қизғалдоқлар,
Ҳадемай ўрик ҳам тугар
довучча.
Ҳар йил шундай бўлар.
Бироз кутмасдан
Наҳотки шунчалар шошасан
баҳор
Наҳотки жўнасанг шеърим
битмасдан,
Оз вақтми йўлингга боқдим
интизор?
Дов-дарахт, нав-ниҳол тўкса
ҳам гулин
Йўқ, баҳор кетмайди
боғларимиздан.
Қолган рангин олар битмаган
шеърим
Гулшанда юз очган лола,
наргиздан...

Хайриддин САЛОҲ.

Кўкаламзорлаштириш ва ободончилик ойлиги

Оржоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозининг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Анвар Эгамназаров бошлиқ бригадаси аъзолари 20 гектар ерда янги боғ барпо қилишга киришдилар. Суратда: бригада аъзоси Абдураҳим Жўрабеков олма кўчатини экишга тайёрламоқда.

Қ. Розиқов фотоси (ЎзТАГ фотохроникаси).

Маҳаллада шанбалик

Октябрь районидаги Комсомол маҳалласининг аҳолиси шаҳарни кўкаламзорлаштириш ойлигига муносиб ҳисса қўшаётир. Бу ерда шанбаликлар ташкил қилиб, кўча ёқаларига 100 тупдан ортиқ соя берувчи дарахт кўчатлари ўтқазилди, 300 метрдан ортиқ ариқ тозаланиб сув равон оқадиган қилиб қўйилди.

Маҳаллада турли чиқиндилар хира қилиб ётадиган ташландиқ жой бор эди. Ана шу жой кўпчиликнинг ғайрати билан тозаланиб, озода жойга айлантирилди. Майдон атрофига минг тупга яқин бута экилди. Эндиликда бу жой ёз кунларида ўзининг яшил либоси билан кишиларнинг кўзини қувнатади.

З. ОРИПОВ.

Кўчат етиштиришга алоҳида эътибор берилсин

Тошкент шаҳар ижроия комитети ободонлаштириш бошқармасининг Калинин райони территориясига жойлашган 1-кўчатзорида кўплаб ниҳоллар ўстирилади. Кўчатзорнинг 125 гектар майдони бор.

Бу ерда кўчатларни парвариш қилиш агротехника қоидалари асосида олиб борилади. Кўчатзорлар орасига турли экинларни экиш кейинги йилларда қатъий манъ этилди. Бу тадбир кўчатларни техника ёрдами билан парвариш қилишга имкон берди.

Кўчатзорда шундай ютуқлар билан бир қаторда камчиликлар ҳам йўқ эмас. Кўчатзорнинг 23 гектар ерини турли йўллар, ишчиларнинг уй-жойлари ва томорқалари банд қилиб қўйган. Тошкент шаҳар ижроия комитети бундан олти йил бурун шу масала ҳақида махсус фармойиш чиқарган эди. Шунга мувофиқ кўчатзор ишчиларига уй-жой қуриб олишлари учун махсус жой ажратиб бериладиган бўлди. Аммо бу махсус фармойиш ҳозиргача қадар бажарилмай келаётир.

Бу ерда планни бажариш мақсадида кўплаб кўчатлар етилмасданоқ сотиб юборилаяпти. Натижада ёш кўчатлар қуриб, синиб кетаяпти. Бундай қилинишига нима мажбур этаяпти? Албатта ернинг етишмаслиги мажбур этаяпти. Чунки кўчатларни стандарт ёшга етказиш учун кўпроқ ер ажратилиши лозим эди.

Ўтган йили Ўзбекистон ССР Министрлар Совети бу кўчатзорга ер ажратиб бериш тўғрисида махсус қарор ҳам чиқарди. Бу қарорга мувофиқ кўчатзорга туташ бўлган Оржоникидзе районидаги «Коммунизм» колхози территориясидан 150 гектар ер ажратиб берилиши зарур эди. Аммо бу қарор ҳалигача амалга оширилгани йўқ.

Бу кўчатзор Тошкентни яна ҳам кўкаламзор қилишда салмоқли ўрин тутади. Шу сабабли ҳам юқорида келтирилган камчиликларни тезда бартараф этиш тадбирларини кўриш зарур.

А. МИРЗААҲМЕДОВ.

ШАҲРИМИЗ ЯНАДА КЎРКАМ БЎЛСИН

Республикамиз пойтахти Тошкентни кўкаламзорлаштириш ва озода тутиш ободончилик ишининг муҳим соҳаси ҳисобланади. Янги парклар, хиёбон ва майдонлар, дарахт ва гул кўчатлари мавж уриб турган ҳовли ҳамда кўчалар қанча кўп бўлса, шаҳримиз шунчалар чиройли, ҳавоси тоза ва мусаффо бўлади. Яқин йиллар ичида ободончилик ишлари кучайтирилиб, Тошкентнинг кўкаламзор майдонлари 400-500 гектарга етказилади, яъни шаҳарнинг ҳар бир аҳолисига 7-8 квадратметр кўкаламзор жой тўғри келадиган бўлади. Бу вазифани муваффақиятли бажариш кўкаламзорлаштириш ишига кенг жамоатчиликни, айниқса ёшларни ҳамда мактаб ўқувчиларини актив жалб этишни талаб қилади.

Ҳар йилгидек Тошкентда ҳозир кўкаламзорлаштириш ва ободонлаштириш ойлиги давом этмоқда. Бу йил об-ҳавонинг қулай келиши муносабати билан кўкаламзорлаштириш ишлари февраль ойиданоқ бошланиб кетди. Бу ишда коммунал-хўжалик ходимлари билан бир қаторда шаҳар аҳолиси ихтиёрий равишда актив қатнашмоқда.

Ойлик давомида пойтахтда 200 минг дона манзарали ва мевали дарахт кўчатлари, 700 мингдан ортиқ бута ва жонли тўсиқлар, 10 минг тупдан ортиқ гул кўчатлари ўтқазилади. Шаҳарнинг гулхоналари ва газонларига 20 мингдан ортиқ ҳар хил гуллар экилади. Карл Маркс, Новомосковская, Навоий, Фурқат, Педагогическая ва бошқа серқатнов марказий кўчалар янада кўкаламзорлаштирилади.

Ойлик бошланганидан бери шаҳар бўйича 400 мингдан ортиқ дарахт кўчатлари ва бута ўтқазилди. Фрунзе ва Октябрь районларининг аҳолиси шанбаликлар ташкил қилиб, кўкаламзорлаштириш ишида актив қатнашмоқдалар. Октябрь ва Киров районларидаги маҳалла комитетлари яхши ташаббус бошладилар. Улар аҳоли кучи билан кўчаларга мевали дарахт кўчатлари экиб, ўрнак олишга арзийдиган иш қилмоқдалар. Ойликда Ядро физикаси институти, 210- ва 214-болалар боғчалари, Чиланзордаги уй-жой эксплуатация конторaси, 5-ғишт заводлар бошқармаси, Тошкент тўқимачилик комбинати каби корхона ва ташкилотларнинг коллективлари актив қатнашмоқдалар. Бу жойларда ободончилик ишига кенг жамоатчилик жалб қилиниб, белгиланган план муваффақиятли бажарилаётир.

Лекин ойлик шаҳарнинг ҳамма жойида ҳам кўнгилдагидек ўтаётир деб бўлмайди. «Таштекстильмаш», «Ташсельмаш» заводлари, Тошкент темир йўл транспорти инженерлари институти, шаҳар ижроия комитетининг соғлиқни сақлаш ва халқ маорифи бўлимлари бу ишга жуда кам ҳисса қўшмоқдалар. Мазкур ташкилот ва корхоналарнинг ободончилик ишига алоқадор бўлган раҳбарлари ойликнинг қолган кунларидан самарали фойдаланиб, кўкаламзорлаштириш ва ободончилик бўйича белгиланган планни ҳеч сўзсиз бажариш тадбирларини кўришлари зарур.

З. ФЕДОРОВА,
Тошкент шаҳар ижроия комитети ободонлаштириш бошқармасининг агрономи.

Ўқувчилар боғ яратишмоқда

Оққўрғон районидаги Гоголь номли 11 йиллик мактабнинг ўқитувчи ва ўқувчилари баҳорги кўчат ўтқазиш кампаниясига актив қатнашмоқдалар. Ўқувчиларга мактабнинг химия-биология ўқитувчиси Аҳмад Муртазоев бошчилик қилмоқда. Мактаб коллективи шу кунгача 0,75 гектар майдонга анор-анжир, 200 туп олча, 50 туп олма, 100 туп ток, 450 туп тут каби мевали дарахт кўчатлари ва 500 туп соя берувчи дарахт кўчатлари ўтқазди.

Пионер ва ўқувчилар ана шу жойда ўз меҳнатлари билан мевали боғ яратишга аҳд қилдилар. Улар ўтқазилган ниҳолларни меҳр билан парвариш қилиб, ўз боғларига «Пионер 40 йиллиги» номини беришмоқчи. Ўқувчилардан А. Сайдаҳмедов, Х. Тошхўжаев, М. Султонсайидова, С. Абдураззоқова, Х. Аҳмедов кабилар кўчат ўтқазиш ойлигида намунали меҳнат қилмоқдалар.

Мактаб атрофини кўкаламзорлаштириш ишлари давом этмоқда.

Н. ТЎФОНОВ,
ишчи мухбирлар университетининг тингловчиси.

Густа Фучикова билан учрашув

19 мартда «Ўзбекфильм» киностудиясида Тошкент ёзувчилари, журналистлари, артистлари тинчлик учун оташин курашчи Юлиус Фучикнинг рафиқаси ва ҳамроҳи Густа Фучикова билан учрашдилар. Ёзувчи З. Р. Фатҳуллин, журналистлардан А. И. Бочкарев ва С. С. Перлов Чехословакиянинг миллий қаҳрамони тўғрисида ўз хотираларини сўзлаб бердилар.

Юлиус Фучик янги кишининг камол топишига жуда катта эътибор берди. У, ўзининг бир қанча очеркларини ўзбек хотин-қизларига бағишлади.

Ўзбекистон ССР Давлат адабиёт нашриётининг ходими Ҳусан Рўзметов бундай деди:

— Менинг ҳаётимда тинчлик учун оташин курашчи Юлиус Фучикнинг номи билан боғланган уч муҳим воқеа рўй берди. — Мен студентларнинг драма тўгараги саҳнага қўйган пьесада Юлиус Фучик ролини ижро этдим. Ўзимнинг диплом ишимни унга бағишладим. Юлиус Фучикнинг Ўрта Осиё тўғрисида ёзган ва ҳозир ўзбек тилида нашр этилаётган китобини таҳрир этиш шарафига муяссар бўлдим.

Ҳ. Рўзметов Юлиус Фучикнинг Ўзбекистонда нашр этилган китобларини Густа Фучиковага тақдим этди.

60-мактабнинг ўқувчилари азиз меҳмонни табрикладилар.

Густа Фучикова самимий кутиб олганликлари учун учрашув қатнашчиларига ташаккур билдирди.

Учрашув қатнашчиларига «Қатл олдидаги репортаж» чехословак кинофильми кўрсатилди. (ЎзТАГ).

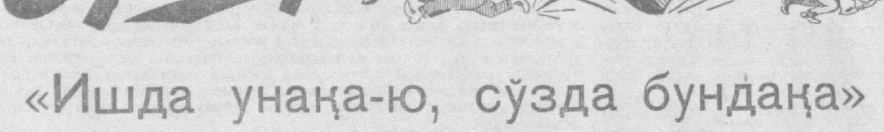

«Ишда унақа-ю, сўзда бундақа»

Гулистон районидаги «Коммуна» колхозининг раиси ўртоқ Фахриддин Низомовнинг «Уртўқмоқ» ҳузуридаги чақирилмаган мажлисда сўзламаган нутқининг ёзилмаган стенограммаси.

— Қадрли дўстлар, ошна-оғайнилар, муҳтарам тоға, амакилар, азиз опа-сингиллар, хола ва аммалар! Мен сизларга яна ўша «дала маликаси» деб шуҳрат қозонган маккажўхорининг халқ хўжалигимизда, айниқса чорвачилигимизнинг бундан кейинги жаҳоншумул тараққиёти йўлида тутган муҳим ва улуғвор ўрни тўғрисида гапирмоқчиман. (Залда гапирилсин, гапирилсин деган овозлар).

Ҳаммангизга маълум ва равшанки, маккажўхори кенг ва яхлит далаларимизнинг ҳусни, безаги ва чиройидир. Гўшт, ёғ, сут ҳам, тери, жун, тухум ва қаймоқ ҳам мана шу маккажўхоридан бўлади.

Минг афсус ва надоматлар бўлсинки, ўтган йили эл-юрт олдида кўкракка муштлаб берган тантанали ваъдаларимизни бажара олмадик. Колхозимизда пахта, пилла, гўшт, сут ва ниҳоят маккажўхори экиш ва ундан лозим бўлган даражада ҳосил олиш планлари ҳам изидан чиқиб кетди. 123 гектар маккажўхорининг ҳар гектаридан пландаги 350 ўрнига бор-йўғи 172 центнердан кўкпоя олиб, силос бостириш планини ҳам 50 процентга аранг етказдик, холос. (Залда «уят-уят» деган овозлар).

Колхозда маккажўхори экиш ва уни парвариш қилишга ўтакетган даражада бегамлик, масъулиятсизлик ва ўзибўларчилик билан қараганлигимиз туфайли қиш ойларида хашак етишмай, қорамолларимиз, қўйлар ва соғин сигирларимиз деярлик икки йилдан бери қорни тўйиб овқат емайдиган бўлиб қолди. Ниҳоят ёз ойларида 20-25 литрдан гувуллатиб сут берадиган говмиш сигирлар қиш ойларига келганда сутларини тортиб, уларнинг ҳар бири атиги 3-4 литрдан сут бермоқда, холос.

Колхозимизда маккажўхори экиш ва ундан ҳосил олиш плани бажарилмагандан кейин, албатта силос бостириш плани ҳам бажарилмайдида. Нима, бунинг учун мен жавобгарманми. Ўзларингиз биласизларки, силос етишмагандан кейин сигир ва бошқа чорва молларимизнинг ҳаммаси қиши билан хашак ўрнига лабларини ялаб, қуруқ ковш қайтариб чиқдилар. Моллар, қўйлар озиб кетганлиги учун гўшт планимизни, сигирларимиз сутини тортганлиги учун сут тайёрлаш планини ҳам бажара олмаганимиз тўппа-тўғри. (Бу йил ҳам ўтган йилги хатоларнинг такрорланиш хавфи кўриниб турибди деган овозлар).

Тўғри-тўғри айтасиз. Биз бу йил 182 гектар ерга маккажўхори экишимиз ва унинг ҳар гектаридан 350-400 центнердан кўк поя олишимиз керак. Аммо шундай бўлишига қарамасдан ҳалигача қайси ерларга маккажўхори экишимизни аниқлаганимиз йўқ. Ҳатто маккажўхори майдонларида ишлатилиши лозим бўлган кўпгина қишлоқ хўжалик машиналаримиз шу дамгача ҳам ремонтдан чиқарилмай, колхоз саройида сочилиб ётибди. (Залда яшасин ўртоқ Низомов, ўртоқ Низомовга қойилмиз деган овозлар).

Маккажўхори масаласида ҳозирча айтадиган сўзим шулардан иборат, бошқаларини яна келгуси мажлис ва кенгашларимизда аста-секин бапурча гапираверамаn.

Стенограммани ёзиб олувчи.
«Уртўқмоқ».

Энг яхши фотосуратларга мукофот

«Етти йиллик амалда» 3-республика бадиий фотография виставкаси жюрисининг йиғилиши бўлиб ўтди. Жюри 36 фотосуратни 1-, 2,- ва 3-даражали дипломлар билан мукофотлади. Г. Графкиннинг «Коммунистик меҳнат бригадаси», «Дор йўл», И. Збарскийнинг «Етти йиллик тонги» фотолари серияси ва бошқа асарлар 1-даражали дипломлар билан тақдирланди. Иккинчи даражали дипломлар «Ю. Гагарин Тошкентда» (И. Глауберзон ва В. Сироткин), «Мотокросс» (В. Косовский), «Бекобод металлургия комбинатида тонг отди», (Г. Пременев) «Гул» ва «Поэзия» (В. Николяи) деб номланган фотосуратлар ва бошқа асарларга берилди.

Юздан ортиқ бадиий фотосуратлар Москвада очиладиган Бутуниттифоқ виставкасида намойиш қилиш учун танлаб олинди.

О. АПУХТИН.

ШАХМАТ

Пешқадамлар аниқланмоқда

Марказий шахмат клубида республика биринчилиги учун ўтаётган финал мусобақаларнинг ўн биринчи ва ўн иккинчи турларида кечиктирилган ўйинлар давом эттирилган.

Маълумки, спорт мастери Грушевский билан мастерликка кандидат Эркин Каримов партияси Грушевскийнинг қўли баланд ҳолда кечиктирилган эди. Бу ўйин давом эттирилганда Каримов узоқ вақтгача қаршилик кўрсатишига қарамай мағлубиятга учради. Шундан сўнг бу икки шахматчи очколар сони бўйича тенглашиб қолишди. Тошкент область чемпиони Надеждин Николаевни ютди ва Сурхондарё область чемпиони Токарев билан дуранг қилди. Бухоро область чемпиони Раньков мастерликка кандидат Шахзода ва Малиничевга ютқизди. Токарев самарқандлик Тумановни, Қорақалпоғистон чемпиони Шиваров Абдуманноб Каримовни, Лазарев Малиничевни ютди. Тошкент чемпиони Хасидовский билан олмалиқлик Аъзамов ва Хоразм чемпиони Ким билан Шахзода учрашуви дуранг бўлди.

12 турдан сўнг Грушевский ва Эркин Каримов 9 яримтадан, Надеждин 8,5 очко тўплаб олдинда бормоқдалар.

М. МАҲМУДОВ.

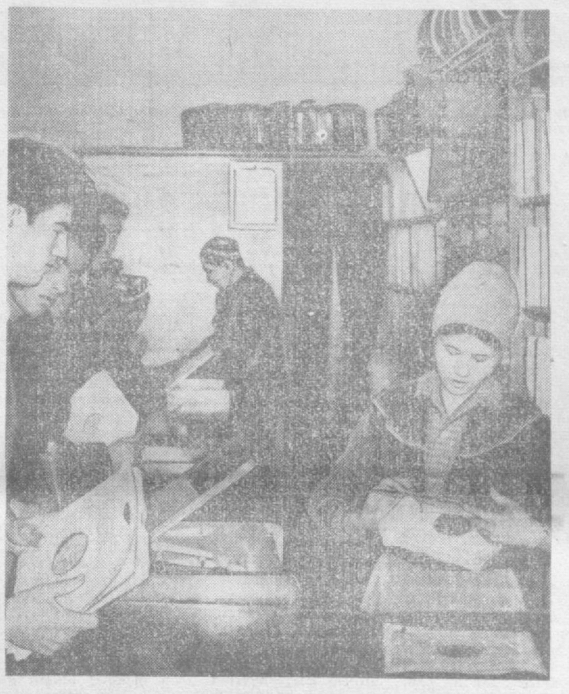

Тошкент марказий универмагининг грампластинкалар билан савдо қилувчи бўлими янги пластинкалар келганда харидорлар билан жуда гавжум бўлади.

Суратда: сотувчи ўртоқ З. Турдиқулова грампластинка ишқибозлари хизматида.

Ш. Исроилов фотоси.

ШУНАҚАСИ ҲАМ БЎЛАДИ

— Ишламайсан дейишади, кун бўйи магазин-у, ателье модларга телефон қилишдан бўшамайману, қандай қилиб ишлайман ахир!

Ш. Абдуллаев чизган расм.

ТУЛКИ

(МАСАЛ)

Ўғирликни ташлагин тулки
Бўласан кулги
Деб, айтарди анчадан буён
Тулкига қуён.
Оқибат, булғаниб қонига
Тулки келди Қоплон ёнига.
Қоплон ётиб дам олар эди,
Кўз ёш тўкиб Тулкивой деди:
«Тақсир сизни мен десам доно,
Қуён доим дейди «у гадо».
Жоним чиқиб унинг сўзига,
Бир шапалоқ урдим юзига.
Шунда мени урди ётқизиб,
Қанча-қанча қоним оқизиб,
Ёлгон айтсам бола-чақам бор,
Жазо беринг унутмам зинҳор».
Қоплон роса ишониб унга —
«Оғир жазо бераман унга» —
Деган эди ғазабга тўлиб,
Толдан Чумчуқ гапирди кулиб:
«Тулки мудом ёлғон айтади,
Ишонма, у сўздан қайтади,
Тунда хўроз ўғирлаб ўзи,
Келар эди чақчайиб кўзи,
Шунда тутиб хўроз эгаси
Таёқлади уни кечаси».
* * *
Тулкидек ўзгага қилсангиз
туҳмат,
Сирингиз очилиб кўрмайсиз
ҳурмат.

Мустафоқул ТИЛОВОВ.

ҲОДИСА

Пойафзалчининг ҳушёрлиги

Тошкент тўқимачилик комбинати меҳнаткашлари истиқомат қилаётган Шота Руставели кўчасидаги 54-бинога милиция ва ўт ўчириш командаси ходимлари кириб-чиқиб турибдилар. Ҳамманинг юзида жиддийлик. Маълум бўлишича улар йўқолган икки болани қидираётган эканлар.

Шу бино қаршисида жойлашган «5-декабрь» пойафзал ремонт фабрикасига қарашли будкада ишлаётган Бенямин Моисеевич Гадаев бу гапни эшитди-ю, кеча том устида ўйнаб юрган болаларни эслади. У дарҳол чердакка чиқиб печларнинг тутун чиқувчи қувурига қулоқ солди. Бирдан у болаларнинг инграган овозини эшитди. Бенямин Моисеевич дарҳол белидаги арқонга камарини улаб, қувурга туширди.

Пойафзалчининг ҳушёрлиги билан 107-ўрта мактаб ўқувчиси 13 ёшли Вова ва у билан бирга ўйнаган Ала исмли қиз ҳаёти сақлаб қолинди. Болалар чердакда қувлашиб ўйнаб юрган вақтларида ўт ёқилмайдиган ана шу қувурга тушиб кетган эканлар.

Вова ва Аланинг ота-оналари Б. Гадаевга чуқур миннатдорчилик билдирдилар.

Р. АМИНОВ.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Телевизор

21 МАРТДА

Рус тилида: 18.30 — **Концерт.** (саккизинчи сон болалар уйида тарбияланувчи бадиий ҳаваскорлар иштирокида), 18.55 — **Телевизион янгиликлар.**

Ўзбек тилида: 19.10 — А. Ширванзоданинг **Номус** спектакли олиб кўрсатилади (Ҳамза номли ўзбек академик драма театрининг 40 йиллиги олдидан). Танаффус вақтида **телевизион янгиликлар.**

22 МАРТДА

Рус тилида: 18.30 — **Звездочка** (телевизион журнал), 19.05 — **Телевизион янгиликлар,** 19.20 — **Биласизми?** (музикали эшиттириш).

Ўзбек тилида: 19.55 — **Фан — қишлоқ хўжалигига,** 20.10 — **Телевизион янгиликлар,** 20.25 — **Музика луғати саҳифаларидан.**

Рус тилида: 20.55 — **Даркле** номли бадиий фильм.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 21/III да **Маскарад,** 22/III да **Кармен.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 21/III да **Номус,** 22/III да **Ревизор.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 21/III да **Ғазал фожиаси.** 22/III да **Тошболта ошиқ.**

Кино

Амфибия-одам — «ВАТАН», «МИР», НАВОИЙ номли, «ИСКРА», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН», «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

Тошкентда биринчи марта
энг йирик совет аттракциони

ЙЎЛБАРСЛАР

Йўлбарсларни ўргатувчи — «Хавфли рейс» кинофильмининг қаҳрамони, РСФСРда хизмат кўрсатган артист

Маргарита НАЗАРОВА

Тамоша кеч соат 7 яримда бошланади. Билетлар эрталаб соат 11 дан сотилади. Коллектив заявкалар қабул қилинади

ОМОНАТ КАССАЛАР ХИЗМАТИДАН ФОЙДАЛАНИНГ!

Омонат кассалари аҳолига ўз жамғармаларини ишончли, қулай ва фойдали суратда сақлаш имкониятини беради, меҳнаткашларга шахсий даромад ва харажатларини тўғри тасарруф қилишга ёрдамлашади.

Хоҳлаган ҳар бир киши омонат кассага оз-оздан пул қўйиб бориб, қимматли буюм сотиб олиш, курортга бориш, турист саёҳатига чиқиш ва бошқа маданий-маиший эҳтиёжлар учун зарур бўлган маблағни жамғариши мумкин.

Омонат кассалари эгаси талаб қилиб олгунча сақланадиган, муддатли, ютуқли, шартли ва жорий счётга қўйиладиган омонатлар қабул қилади.

Омонатчи ўз омонатини бир омонат кассадан бошқа кассага ўтказиши, омонатини олиш учун бошқа бировга ишонч қоғози бериши, ёки ташкилотга васият қилиши мумкин.

Пулингизни омонат кассаларга қўйинг!

Тошкент шаҳар давлат меҳнат омонат кассалари ва давлат кредити бошқармаси.

ЧИЛАНЗОР МАССИВИДА ЯШОВЧИ АБОНЕНТЛАР ДИҚҚАТИГА!

«ТАШГОРГАЗ» ТРЕСТИНИНГ ГАЗ УСКУНАЛАРИГА

профилактик жиҳатдан қараб турувчи

ВА РЕМОНТ ҚИЛУВЧИ

эксплуатация участкасининг адреси:

Чиланзор массив, 41-уй, 37-квартира.

ТАБИИЙ ГАЗДАН ФОЙДАЛАНУВЧИЛАР ДИҚҚАТИГА!

Ҳар кишидан бир ойга олинадиган газ ҳақи:

Газ плитасидан фойдаланиш учун — 19 тийин.

Газ колонкасидан фойдаланиш учун — 10 тийин.

Хонани иситиш учун — иситиладиган хонанинг ҳар куб метридан 4 тийин (иситиш даври мобайнида).

«Ташгоргаз» трести.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («Ташкентская правда») — орган Ташкентского обкома и горкома Коммунистической партии Узбекистана, областного и городского Советов депутатов трудящихся.

Бизнинг адрес: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй.

РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Партия турмуши бўлими — 26232. Пропаганда ва совет қурилиши бўлими — 28761. Қишлоқ хўжалик ва маҳаллий ахборот бўлими — 29040. Адабиёт ва санъат, маданият, саноат ва транспорт бўлимлари — 33786, Секретариат — 34808, 31936. Хатлар бўлими — 34048. Илғор тажрибаларни пропаганда қилиш штатсиз бўлими — 25888. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор — 26334, 33262, 30249, 30250, 30253.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони Сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси.

Р. 02108. Нашр. Г. — 1555.